Scenariusz zajęć 1

Zapis w dzienniku

Wakacyjne wspomnienia – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak Czaruś, przechwalając się, nie wywarł na dzieciach dobrego wrażenia*

Cele operacyjne

Dziecko:
- wspólnie z innymi ustala zasady pracy w grupie – w Klubie Przyjaciół Bratka
- doskonali umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (podekscytowanie, oczarowanie, zakłopotanie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- kształci nawyk prawidłowego oddychania
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia oraz poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- doskonali koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

- bębenek lub inny instrument perkusyjny
- stoper lub klepsydra

Do przygotowania na zajęcia

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*

Z wyposażenia pracowni

- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 1
- karta pracy domowej 1
- karta pracy – trening koncentracji 1

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka1

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka1

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Czy przechwalanie się może być przykre dla innych dzieci? Dlaczego?
2. W jaki sposób Bratek pomógł Czarusiowi wyjść z niezręcznej sytuacji?
Do wyboru:
3. Na czym polega „polowanie" na safari?
4. Opowiedzcie Bratkowi o swoich wspomnieniach z wakacji.
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji w księdze bajek Bratka.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane pod ilustracjami. Następnie same ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez przedstawionego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

bębenek lub inny instrument perkusyjny

Zabawa „Poruszaj się jak zwierzęta i rycz jak lew". Dzieci poruszają się w rytm wystukiwany na bębenku, naśladując ruchy kolejnych zwierząt: słonia, lwa, antylopy, mrówki. Na przerwę w grze na bębenku stają nieruchomo i z rękoma na brzuchu wykonują wdech angażujący przeponę, a następnie wypuszczają powietrze, udając głośny ryk lwa.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą zdjęcia zwierząt z odpowiednimi zdjęciami skóry tych zwierząt, przedstawionej w dużym zbliżeniu. Zadanie wykonują w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
nakładka Spaceruch

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie łączą kropki przy cyfrach, tworząc rysunek.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

pacynka Bratek

Zabawa „Słowa z *nie*". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza do zabawy, która polega na tym, że prowadzący wypowiada początek słowa, a dzieci mówią je w całości, dodając sylabę *nie*.
Przykład: Prowadzący mówi: *sło-*, dziecko mówi: *sło-nie*.
Zestaw wyrazów:
ko-(nie), dło-(nie), pło-(nie), da-(nie), pa-(nie), sta-(nie), ba-(nie), kolo-(nie), Słowia-(nie), zacz-(nie), gada-(nie), pad-(nie), pra-(nie), ła-(nie), ka-(nie), połud-(nie), le-(nie), pia-(nie), polowa-(nie), zada-(nie)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyodrębniają wskazane głoski i układają z nich nazwę obrazka.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5
lupa

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, korzystając z lupy, szukają na obrazku liter tworzących wyraz SAFARI i otaczają je kółeczkami.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 1

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób ich łączenia. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują na obrazku wskazane elementy i przeliczają je wzrokiem. Liczą w pamięci.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Oddychaj ciepłym powietrzem”. Dzieci leżą wygodnie na podłodze. Trzymają ręce na brzuchu i słuchają cichej muzyki relaksacyjnej. Wyobrażają sobie, że leżą na ciepłym piasku i wdychają ciepłe powietrze.
(W ćwiczeniu należy zwrócić uwagę na swobodne oddychanie angażujące przeponę).

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 1

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wypełnia wraz z dziećmi kartę postępów.

Karta pracy domowej 1

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 2

Zapis w dzienniku

Litery oznaczające samogłoski i spółgłoski – na podstawie bajki terapeutycznej *O pewnej Karolince, która okazywała uczucia we własnej twórczości*

Cele operacyjne

Dziecko:
• doskonali umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zamyślenie, radość, niepewność, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• poszerza zasób słownictwa związanego z tematem zajęć
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia oraz poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• doskonali koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• nakładka do czytania
• sznurek, klocki lub kartoniki literowe
• zdjęcie fioletowego kwiatka bratka
• stoper lub klepsydra

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 2
• karta pracy domowej 2
• karta pracy – trening koncentracji 2

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 2

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiadając: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 2

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według wła-

snego pomysłu. Następnie wykonują polecenia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Wyjaśnijcie znaczenie słów: *Każdy z nas ma prawo do swoich tajemnic i nie powinniśmy domagać się ich wyjawienia. Należy uszanować uczucia innych osób.*
2. Powiedzcie, jak rozumiecie słowa: *Karolinka jest artystyczną duszą. Dzięki swojej twórczości będzie mogła opowiedzieć o sobie o wiele więcej.*
Do wyboru:
3. Wymieńcie dwie cechy charakteru Karolinki.
4. Jaką zabawę wymyśliła Karolcia?
5. Na jaki pomysł wpadł Bratek?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane pod obrazkami. Następnie same ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Rytmiczne samogłoski". Dzieci poruszają się swobodnie po sali, śpiewając rymowankę na melodię „Krakowiaczek jeden": *aeiouy, aeiouy, aeiouy, ęą to samogłosek rząd*. Powtarzają ją kilkakrotnie. Następnie prowadzący informuje dzieci, że śpiewana rymowanka pozwoli im zapamiętać wszystkie samogłoski. Informuje także, że pozostałe litery alfabetu należą do grupy spółgłosek.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują wskazane elementy na obrazku.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
nakładka Spaceruch

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania i pisania. Następnie dorysowują brakujące elementy obrazka.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

pacynka Bratek

Zabawa „Rekwizyty do przedstawienia". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy, która polega na tym, że Bratek wypowiada pierwszą sylabę słowa, a dzieci dopowiadają kolejną sylabę, tak aby powstała nazwa rekwizytu do przedstawienia.
Przykład: Prowadzący mówi: *Jaki rekwizyt mam na myśli? Gwiz-*. Dziecko dopowiada: *-dek*.
Zestaw wyrazów:
kwia-(tek), mis-(ka), pud-(ło), las-(ka), dzwo-(nek), ro-(wer), pił-(ka), lam-(pa), kloc-(ki), ra-(dio), lust-(ro)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyodrębniają wskazane głoski i układają z nich nazwę obrazka.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

sznurek, klocki lub kartoniki literowe, zdjęcie fioletowego kwiatka bratka, pacynka Bratek

Zabawa „Kolorowe opowiadanie". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, mówi do dzieci: *Karolinka potrafi pisać ciekawe opowiadania. Pokażę wam, z jakich części zbudowane jest opowiadanie.* Kładzie przed dziećmi zdjęcie kwiatka bratka (fioletowego z żółtym środkiem i zielonym listkiem), a następnie, jako Bratek, układa wraz z dziećmi na podłodze sznurek tak, by powstał kształt prostokąta. Wypełnia środek prostokąta paskami papieru i komentuje: *Konstruowanie opowiadania przypomina troszkę kwiatek bratek. Tak jak on, składa się z trzech kolorów: fioletowego, żółtego i zielonego:*
– ten wąski fioletowy pasek kładę na górze, to będzie wstęp;
– w środku kładę pasek żółty – najszerszy, to będzie rozwinięcie;
– na dole kładę wąski, zielony pasek, który będzie zakończeniem.
Następnie prowadzący zajęcia prosi dzieci o ułożenie z klocków literowych na odpowiednich paskach prostokąta nazw części opowiadania: wstęp, rozwinięcie, zakończenie. Na koniec prowadzący podsumowuje pracę: *Opowiadanie zbudowane jest z trzech części: wstępu, rozwinięcia i zakończenia.*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykreślają z ciągu litery zapisane pismem lustrzanym.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 2

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób ich łączenia. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują dyktando graficzne.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Zefirek". Dzieci stoją w parach twarzami do siebie. Jedno dziecko stoi z zamkniętymi oczami, ma rękawy podciągnięte do wysokości łokcia i ręce wyciągnięte do przodu, wewnętrzną stroną przedramienia do góry. Drugie dziecko – „Zefirek", delikatnie dmucha na wybrane miejsce na jednej z rąk dziecka stojącego z zamkniętymi oczami, którego zadaniem jest wskazać palcem miejsce, w które dmuchnął „Zefirek". Następuje zamiana ról.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy podobał się wam pomysł Bratka i Karolinki? Czy potraficie dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń
ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 2

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wypełnia wraz z dziećmi kartę postępów.

Karta pracy domowej 2

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 3

Zapis w dzienniku

Utrwalanie dwuznaków – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, co robić, aby być Wielkim*

Cele operacyjne

Dziecko:
• doskonali umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (przerażenie, wstyd, troska, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia oraz poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• doskonali koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• gazeta
• kosz lub pojemnik
• czarna kartka z bloku, słomka, biała farbka (dla każdego dziecka)
• przedmioty z sali (z dwuznakami w nazwie)
• słuchawki z butelek
• klocki literowe lub kartoniki z literami oraz pudełko lub woreczek na literki
• stoper lub klepsydra

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 3
• karta pracy domowej 3
• karta pracy – trening koncentracji 3

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 3

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 3

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób Bratek pomógł dzieciom zrozumieć, czym jest dorastanie?
2. Czy przechwalanie się może być przykre dla innych dzieci? Dlaczego?
Do wyboru:
3. O czym ważnym przekonały się dzieci?
4. Wyjaśnijcie, co miała na myśli Bratek, mówiąc: *Pijcie mleko i wzmacniajcie wasze kości w dążeniu do wielkości i dorosłości!*
5. Opowiedzcie Bratkowi o waszych doświadczeniach w stawaniu się dorośleszym.
6. Opowiedzcie, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane pod ilustracjami. Następnie same ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

przedmioty z sali (z dwuznakami w nazwie)

Zabawa „Skoncentruj się i zapamiętaj". Dzieci poruszają się po sali na czworakach w rytm wyklaskiwany przez prowadzącego zajęcia. Na mocniejsze uderzenie w dłonie wstają i podchodzą do prowadzącego. Ten kieruje wówczas uwagę dzieci na dowolny przedmiot w sali, który ma w nazwie dwuznak (np. szorty, koszulka, krzesło, zeszyt). Dzieci w ciszy przyglądają się przez chwilę uważnie temu przedmiotowi, próbując zapamiętać jak najwięcej szczegółów. Następnie prowadzący zasłania ten przedmiot. Dzieci powracają do zabawy ruchowej na czworakach. Na ponowne mocniejsze uderzenie w dłonie znów podchodzą do prowadzącego. Tym razem chętne lub wybrane dziecko wymienia z pamięci jak najwięcej cech schowanego przedmiotu (wielkość, kolor, kształt itd.).

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą w pary takie same elementy.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują oburącz.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

gazeta, kosz lub pojemnik, pacynka Bratek

Zabawa „Czy odżywiasz się zdrowo?". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy polegającej na pytaniu o to, czy jedzą zdrowe produkty, których nazwy słyszą. Prowadzący wypowiada te nazwy, jednak bez pierwszej głoski. Zadaniem dzieci jest wymówienie, po dodaniu brakującej głoski, pełnej nazwy wymienianych kolejno przykładów zdrowej żywności oraz odpowiedź na pytanie

przez kiwnięcie głową „tak" lub „nie". Jeśli dziecko kiwa potakująco, rzuca do kosza (pojemnika) kulkę z gazety.
Przykład: prowadzący zajęcia mówi: *Czy jesz warzywo o nazwie archewka*? Dziecko, kiwając głową, odpowiada: *marchewka*.
Zestaw wyrazów:
(j)ogurt, (b)urak, (f)asola, (m)leko, (s)łonecznik, (k)alarepa, (k)efir, (p)omidor, (k)apusta, (r)yba, (s)er, (b)anan, (p)omarańcza, (d)ynia, (m)asło, (o)rzechy, (p)apryka, (r)yż, (k)asza, (m)igdały, (rz)odkiewka, (s)ałata, (sz)czypiorek, (k)ukurydza, (c)ytryna, (p)or, (s)eler, (ż)urawina, (c)ukinia

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyodrębniają wskazane głoski i układają z nich nazwę obrazka.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

gazeta, nakładka Spaceruch, pacynka Bratek

Zabawa „Skoki po dwuznakach". Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wydziera lub wycina z gazety dwuznaki, które następnie zostają rozsypane na stoliku. Dzieci skaczą Spaceruchem po dwuznakach jak po kamyczkach i szybko odczytują dwuznaki. Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, komentuje: *To skoki Spaceruchów po dwuznakach*.
Uwaga: Należy zwrócić uwagę na staranną wymowę dwuznaków.

klocki literowe lub kartoniki z literami oraz pudełko lub woreczek na literki, pacynka Bratek

Zabawa „Zagadki literowe". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, wkłada do pudełeczka/woreczka klocki lub kartoniki z literami. Zadaniem kolejnych dzieci będzie wylosowanie dwóch klocków (bądź dwóch kartoników) i sprawdzenie, czy da się z nich ułożyć dwuznak. Jeśli nie, litery wracają do pudełeczka/woreczka.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5
lupa

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują dwuznaki, a następnie otaczają je niebieskimi kółkami.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 3

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania, słuchawki z butelek

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci układają i rysują wzór z trójkątów.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem
czarna kartka z bloku, biała farbka, słomka

Zabawa „Mleczne rysuneczki". Dzieci mają do dyspozycji słomki oraz czarne kartki z bloku. Na kartce rozlana jest „mleczna" plama (z białej farby wymieszanej z wodą). Zadanie dzieci polega na stworzeniu rysunku poprzez delikatne dmuchanie na plamę przez słomkę. Wykonaniu zadania towarzyszy muzyka relaksacyjna.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potraficie dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 3

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wypełnia wraz z dziećmi kartę postępów.

Karta pracy domowej 3

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 4

Zapis w dzienniku

Utrwalenie kolejności liter w alfabecie oraz nazw dni tygodnia – na podstawie bajki terapeutycznej *O wspaniałym pomyśle na dziecięce ortograffiti*

Cele operacyjne

Dziecko:
- doskonali umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (niezadowolenie, zrozumienie, radość, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- poszerza zasób słownictwa związanego z tematem zajęć
- utrwala nazwy dni tygodnia
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia oraz poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- doskonali koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- kosz (pojemnik)
- piłeczki
- kamienie sensoryczne
- kolorowy sznureczek (dla każdego dziecka)
- stoper lub klepsydra

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 4
- karta pracy domowej 4
- karta pracy – trening koncentracji 4

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 4

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 4

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego uczniowie malowali na ścianach?
2. Co działo się w szkole w poszczególne dni tygodnia?
Do wyboru:
3. Na jaki pomysł wpadł Bratek?
4. Kto najbardziej denerwował się na uczniów?
5. Jaką decyzję podjął pan dyrektor w sprawie rysunków uczniów?
6. Jakie zadanie otrzymał Bratek?
7. O jakich uzdolnieniach dzieci jest mowa w opowiadaniu?
8. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane pod obrazkami. Następnie same ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Radosne malowanie". Dzieci wchodzą w rolę malarzy – stoją swobodnie, trzymają w rękach pędzle i powtarzają za prowadzącym ruchy malowania:
– obszerne, jak przy malowaniu ścian, angażujące duże grupy mięśniowe;
– mniej obszerne, w mniejszym stopniu angażujące ramiona;
– drobne, precyzyjne, angażujące motorykę małą oraz drobne ruchy nadgarstka.
Uwaga: W tym zadaniu dzieci powinny bardzo dokładnie odzwierciedlać ruchy pokazywane przez prowadzącego.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują na obrazku wskazane elementy.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
ołówek

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzór, łącząc punkty przy kolejnych literach alfabetu.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

piłeczki, kamienie sensoryczne, kosz (pojemnik), pacynka Bratek

Zabawa „Ruchowy alfabet". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do wybranej zabawy utrwalającej kolejność liter w alfabecie, na przykład: chodzenie po kamieniach sensorycznych, żonglowanie dwiema piłeczkami, rzucanie do siebie na zmianę piłeczką (w parach), rzucanie kolejno piłką do kosza lub podawanie piłeczki z ręki do ręki, na siedząco lub na stojąco w okręgu.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci nazywają obrazki. Układają je w takiej kolejności, aby ostatnia głoska nazwy danego obrazka była pierwszą głoską nazwy następnego.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

kolorowe sznureczki

Zabawa „Litery". Dzieci stoją w kręgu. Głośno powtarzają kolejne litery alfabetu. Następnie prowadzący zajęcia rozdaje wszystkim kolorowe sznureczki. Pokazuje kolejno dzieciom na swoich palcach liczbę odpowiadającą literze alfabetu, którą dane dziecko powinno ułożyć na podłodze ze sznureczka (np. pokazuje dziecku na palcach **1**, a ono układa literę **a**, pokazuje innemu dziecku **5**, a ono układa literę **e** itd.). Kiedy wszystkie dzieci ułożą swoje litery, przesuwają się w prawo o jedno miejsce i odczytują głośno literę sąsiada.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zapisują odpowiednie liczby nad kolejnymi literami wyrazu ORTOGRAFFITI.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 4

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób ich łączenia. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wybierają ramkę pasującą do określonego logicznego porządku.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Rysunki z wyobraźni". Bratek zaprasza dzieci do wizualizacji. Dzieci leżą swobodnie na podłodze. Wsłuchując się w muzykę relaksacyjną, wykonują delikatne ruchy rąk – „malują rysunki" z wyobraźni.
Uwaga: Podczas ćwiczenia dzieci mogą zamknąć oczy.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potraficie dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 4

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wypełnia wraz z dziećmi kartę postępów.

Karta pracy domowej 4

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 5

Zapis w dzienniku

Utrwalanie liter podobnych graficznie: **b, d, g, p** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że nie warto się obrażać, bo można stracić przyjaciół*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (obrażanie się, irytacja, troska, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• doskonali świadomość fonologiczną (paronimy)
• utrwala pisownię wyrazów z literami podobnymi graficznie: **b**, **d**, **g**, **p**
• utrwala pojęcie rzeczownika
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• nakładka do czytania
• lusterka dla dzieci
• guma do skakania
• pasek i kółko z gazety
• stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 5
• karta pracy domowej 5
• karta pracy – trening koncentracji 5

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych — bajka 5

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych — bajka 5

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego Iga obrażała się na innych?
2. Jak czuli się przyjaciele Igi, kiedy była na nich obrażona?
Do wyboru:
3. Co zrobisz, gdy spotkasz się z taką sytuacją w szkole lub na podwórku?
4. Co ważnego powiedział Idze Bratek?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

guma do skakania

Zabawa „Gra w gumę". Podobnie, jak to miało miejsce w wysłuchanej bajce, dzieci grają w gumę. Dwie osoby „stoją w gumie", a kolejne dzieci skaczą wymyślony przez siebie krótki schemat ruchowy. W zabawie każde dziecko powinno wyskakać inny schemat ruchowy.
Na koniec, w nagrodę, „Bratek" chwali pomysły dzieci.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
lusterko, stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują pary obrazków – lustrzanych odbić.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
nakładka Spaceruch

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują drogę w labiryncie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Przedrzeźnianie głosek". Prowadzący zajęcia wciela się w rolę Bratka i zaprasza do zabawy, która polega na wypowiadaniu przez Bratka słów zaczynających się na określoną głoskę [**b**], [**d**], [**p**] lub [**g**], podczas gdy zadaniem dzieci jest odpowiedzenie „przedrzeźnieniem" danej głoski, naśladując głosy zwierząt (np. głosce [**g**] odpowiada głos gęsi: „gę-gę", głosce [**b**] – głos baranków: „beee", głosce [**p**] – głos piskląt: „pi-pi", głosce [**d**] – dinozaurów: „do-do!"). Na przykład: Prowadzący zajęcia mówi: *guma*, dzieci odpowiadają: „gę-gę".

Zestaw wyrazów: gra, pudełko, buty, podwórko, balkon, blok, deska, domy, drzwi, górka, plac, drabinki, bliźniaczka, palce, głos, prawda, pokój, brat, przyjaciel.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary obrazki, których nazwy różnią się jedną głoską (paronimy).

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

pasek i kółko z gazety

Zabawa „Podobne litery". Dzieci siadają w rzędzie na podłodze, jeden obok drugiego. Każde dziecko posiada po 2 elementy wykonane z gazety: pasek w kształcie długiego prostokąta (długość – ok. 20 cm; szerokość – 1 cm) oraz kółko (średnica – ok. 10 cm). Pasek dziecko kładzie pionowo przed sobą. Prowadzący, w roli Bratka, mówi:
Z której strony paska położysz kółko, aby odczytać/utworzyć literę **p***? Wykonaj to polecenie.* Dziecko tworzy odpowiedni układ i odczytuje literę. Następnie prowadzący zajęcia mówi: *Teraz kolejno utwórz z paska i kółka litery* **g, d**, **b**. Na koniec dzieci układają po jednej literze wskazanej przez „Bratka" i wymieniają po jednym wyrazie – rzeczowniku rozpoczynającym się na ułożoną literę (**g**, **p**, **d** lub **b**).

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wybierają, a następnie rysują drogę według wskazanego kodu.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 5

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem – według polecenia. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują zaszyfrowany wyraz, uzupełniają nim zdanie, a następnie odczytują je.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD ***Słucham z Bratkiem***

Zabawa „Baloniki". Dzieci leżą swobodnie na podłodze. Prowadzący, w roli Bratka, mówi: *Wyobraźcie sobie, że brzuch jest balonem. Połóżcie ręce na brzuchu i poczujcie, jak przy wdechu balon staje się coraz większy. Na wydechu wypuście powoli powietrze, sycząc jak uciekające z balonika powietrze. Posłuchajcie przez chwilę muzyki.*

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy podobała się Wam dobra rada Bratka? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 5

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 5

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 6

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Utrwalenie zasady pisowni liter oznaczających spółgłoski miękkie: **ś**, **ć**, **ź**, **ń**, **dź** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, czy „samosię" może przebywać w szkole*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zaangażowanie, pewność siebie, bezradność, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie: **ś**, **ć**, **ź**, **ń**, **dź**
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- utrwala pojęcie osi symetrii na rysunku

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- nakładka do czytania
- lusterka dla dzieci
- gazety, słomki
- stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 6
- karta pracy domowej 6
- karta pracy – trening koncentracji 6

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych — bajka 6

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych — bajka 6

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Co czuł Bratek, gdy przypomniał sobie słowa Dominika: *To nie są moje papierki?*
2. Do kogo należą, twoim zdaniem, papierki po zabawie?
Do wyboru:
3. Co robiły dzieci z gazet na zajęciach?
4. O czym ważnym przekonał się Bratek?
5. W jaki sposób każde dziecko może dbać o porządek w szkole?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

gazeta, rurki (słomki) plastikowe

Zabawa „Wyścigi kulek". Dzieci (podobnie jak we wcześniej wysłuchanej bajce) zwijają w kuleczki kawałki gazety i ustawiają je na linii startu. Następnie dmuchają z całej siły przez rurki, by powietrze toczyło je jak najszybciej po dywanie do mety.
Podpowiedź: Należy powtórzyć zabawę, uświadamiając dzieciom celowość angażowania przepony podczas wdechu i wydechu.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują pary obrazków o tych samych układach przestrzennych.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
gazeta

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują drogę po wzorze.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

kulki z gazet, słomki

Zabawa „Poszukiwacze miękkich głosek". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy, w której wypowiada różne słowa, wśród których znajdują się wyrazy zawierające głoskę miękką. Zadaniem dzieci jest dmuchnięcie przez słomkę na kulkę z gazety (lub klaśnięcie w dłonie), gdy usłyszą słowo z głoską miękką.
Przykład: śmieci, odkurzacz, śrubki, młotek, świeca, nożyczki, liście, gazeta, ścinki, klej, gwoździki, kapsel, ścierka, plastelina, miotła, zakreślacz, spinacz, nić, kamień

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary obrazki, których nazwy różnią się jedną głoską (paronimy).

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

gazety, zakreślacze

Zabawa „Kto pierwszy?". Dzieci leżą na podłodze na brzuchu, podpierając się na łokciach. Nogi mają lekko ugięte w kolanach i swobodnie nimi poruszają. Każde dziecko trzyma w rękach gazetę i zakreślacz/kredkę. Zadaniem dzieci jest wyszukiwanie litery **ś**. Dziecko, które odnajdzie literę, głośno mówi: *Mam*. Analogicznie postępujemy z następnymi literami: **ć**, **ź**, **ń**, **dź**.
Na koniec prowadzący, w roli Bratka, chwali najbardziej aktywnych.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery **ś**, **Ś**, **ć**, **Ć**, **ź**, **Ź**, **ń**, **Ń**, **dź**, **Dź** i przyporządkowują je do odpowiednich pudełek.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 6

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują dyktando graficzne.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Gazetowa orkiestra". Dzieci stoją swobodnie na podłodze, trzymają w rękach kawałek gazety – „instrument", i tworzą orkiestrę. Słuchając muzyki relaksacyjnej, rytmicznie akompaniują na swoich „instrumentach": pocierają, szeleszczą, zgniatają w kulę, rozwijają, przedzierają.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 6

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 6

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 7

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni liter oznaczających spółgłoski miękkie: **si**, **ci**, **zi**, **ni**, **dzi** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że ludzie i zwierzęta potrzebują siebie nawzajem*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (podekscytowanie, szczęście, zdumienie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie: **si**, **ci**, **zi**, **ni**, **dzi**
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- utrwala pojęcie liczby parzystej

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- kartka z bloku, paski z papieru w kolorze fioletowym, żółtym i zielonym
- klocki lub kartoniki literowe
- zdjęcie psa rasy *labrador*
- stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 7
- karta pracy domowej 7
- karta pracy – trening koncentracji 7

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych — bajka 7

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych — bajka 7

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Jakie sztuczki pokazała Dusia?
2. Co to znaczy, że „ludzie i zwierzęta potrzebują siebie nawzajem"?
Do wyboru:
3. Jak czuły się dzieci przy Dusi?
4. Jak rozumiesz znaczenie wyrazów: wolontariusz, dogoterapia.
5. Dlaczego nie można przyprowadzać do szkoły wszystkich piesków?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Zabawy piesków". Prowadzący zajęcia wyznacza na podłodze miejsce – wybieg, po którym kolejne pieski będą się przechadzać. Dzieci, w roli piesków, kolejno przechodzą po wyznaczonym wybiegu, wymyślając krótki „program ruchowy" w różnych pozycjach: w pełzaniu, czworakowaniu, przysiadzie, postawie wyprostnej.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują wśród obrazków brakującą część zdjęcia.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie uzupełniają wzory przez kolorowanie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Poszukiwacze miękkich głosek". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy, w której wymienia po kolei (nie zatrzymując się) zestaw słów. W zestawie znajdują się wyrazy z głoską miękką. Zadaniem dzieci jest zareagowanie na słowo z głoską miękką np. „szczekaniem", tak jak robi to Dusia, gdy na spacerze znajdzie kopiec kreta.
Zestaw wyrazów: kamienie, ciasteczko, smycz, bocian, siano, pająk, mucha, cielę, sikorka, piasek, cień, bucik, kociak, trawa, gąsior, osioł, patyk, zioła, bazie komar.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci układają nowe słowo z głosek nazw obrazków, które wskazuje liczba.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

kartka z bloku, paski z papieru w kolorze fioletowym, żółtym i zielonym, klocki lub kartoniki literowe, zdjęcie labradorki

Zabawa „Kolorowy opis". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, pokazuje dzieciom zdjęcie labradora, komunikując: *Opiszę Wam, jak wygląda na tym zdjęciu Dusia. Dusia to piękny pies (…). A teraz pokażę wam, z jakich części powinien być zbudowany każdy opis.* Prowadzący kładzie białą kartkę z bloku. Kartkę wypełnia kolorowymi paskami papieru, informując: *Podobnie jak w opowiadaniu, opis składa się z 3 części, które oznaczymy trzema kolorami: fioletowym, żółtym i zielonym.*
– ten wąski, fioletowy pasek kładę na górze – oznaczać będzie wstęp,
– w środku kładę najszerszy, żółty pasek – oznaczać będzie rozwinięcie,
– na dole kładę wąski, zielony pasek – oznaczać będzie zakończenie.
Następnie prowadzący prosi dzieci o wybranie odpowiednich liter spośród zgromadzonych klocków literowych i ułożenie na paskach prawidłowych wyrazów/podpisów: wstęp, rozwinięcie, zakończenie.
Na koniec prowadzący podsumowuje: *Opis zbudowany jest z trzech części – wstępu, rozwinięcia i zakończenia.*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykreślają z ciągu literowego drukowane litery: **si**, **ci**, **zi**, **ni**, **dzi**.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 7

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci kolorują pola z liczbami parzystymi.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Odpoczynek piesków". Dzieci leżą na podłodze lub dywanie na plecach. Obejmują rękoma zgięte kolana i kołyszą się delikatnie na boki przy dźwiękach muzyki. Co kilka sekund rozkładają swobodnie ręce i nogi, rozluźniając całe ciało.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 7

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 7

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 8

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wielkich liter – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, czym pomaganie różni się od wyręczania*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (poczucie wyższości, zachwyt, przykrość, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z wielkimi literami
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali pamięć

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- klamerki (po 2 na dziecko)
- klocki literowe lub kartoniki z literami wielkimi i małymi
- lampka będąca źródłem światła do teatru cieni
- stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 8
- karta pracy domowej 8
- karta pracy – trening koncentracji 8

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych — bajka 8

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych — bajka 8

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. O czym ważnym przekonała się Ola?
2. Czym, twoim zdaniem, pomaganie różni się od wyręczania?
Do wyboru:
3. Co rysowały dzieci na zajęciach?
4. Co czuła Ola, gdy okazało się, że na konkurs została wytypowana praca, którą narysowała Renacie?
5. Czego nie należy robić, gdy chce się komuś pomagać?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Poruszaj się tak samo". Dzieci stoją parami naprzeciw siebie. Jedno dziecko w parze jest „zwierzątkiem", a drugie „lusterkiem". Zadaniem dziecka – zwierzątka jest wejście w kolejne role: chomika, małpki, psa, konia, żółwia, kanarka, słonia, i wykonanie ruchu przypominającego sposób poruszania się zwierzęcia. Dziecko – lusterko dokładnie odzwierciedla pokazany ruch. Potem następuje zmiana ról.
Podpowiedź: Należy zwrócić uwagę na dokładność wykonywanych ruchów przez dziecko – „lusterko".

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, porównują 2 obrazki i zaznaczają różnice między nimi.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie obrysowują rysunki nałożone na siebie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Nowe imiona". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy, w której wymienia różne imiona zwierząt. Zadaniem dzieci jest zastąpienie pierwszej głoski inną, którą podaje Bratek. W ten sposób tworzą nowe imię.
Przykład: Prowadzący informuje: *Podam imię zwierzątka i głoskę. A ty usuń pierwszą głoskę w imieniu i wstaw nową: Kitek [m]. Dziecko odpowiada: Mitek.*
Zestaw wyrazów: Dusia [**p**], Bobik [**r**], Saba [**g**], Perła [**b**], Łatek [**w**], Nero [**p**], Żartowniś [**f**], Bazia [**k**], Dora [**m**], Rodzynek [**t**], Rambo [**b**], Mruczek [**k**], Mamba [**s**], Puszek [**d**], Mopsik [**t**], Pago [**d**], Kora [**d**].

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci usuwają pierwszą głoskę z nazw obrazków, a następnie łączą je w parę z odpowiednim imieniem dziecka.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

klocki literowe lub kartoniki z literami wielkimi i małymi

Zabawa „Chomikuj". Dzieci oraz prowadzący zajęcia w roli Bratka siedzą w kole na podłodze. W środku leżą zgromadzone klocki literowe (małe i wielkie litery). Bratek wymawia kolejne imiona dzieci i ich zwierzątek (z bajki), na przykład: Ola, Przemądrzałek; Dominik, Dusia; Zosia, Rodzynek (...). Zadaniem dzieci jest jak najszybsze zauważenie pierwszych liter w imionach i zgromadzenie ich obok siebie. Wygrywa ten, kto „zachomikował" najwięcej liter.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują pierwsze litery imion i nazwisk, a następnie otaczają je pętlą.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 8

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci grają w grę memo – „Miesiące".

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Teatr cieni". Dzieci bawią się w teatr cieni, kierując odpowiednio ułożone dłonie w kierunku źródła światła (lampka). Tworzą różne zwierzątka, swobodnie rozmawiają, nawet głośno się zachowują, aby rozładować nagromadzone napięcie po wysiłku spowodowanym udziałem w zajęciu. Zabawie towarzyszy radosna muzyka.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania. Kto z Was potrafił się skoncentrować na wybranym przedmiocie?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 8

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 8

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 9

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wielkich liter na podstawie bajki terapeutycznej *O dobrym planie Adasia na sobotnie spotkanie z przyjaciółmi*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (rozmarzenie, zainteresowanie, zachwyt, uczucie przedstawione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z wielką literą– nazwy miast i miejscowości
- doskonali umiejętność pisania listu
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali pamięć

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia:
- piłeczki
- piłeczka gumowa lub z gazety, klocki literowe
- kartka (gazeta lub inna)
- stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni:
- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 9
- karta pracy domowej 9
- karta pracy – trening koncentracji 9

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 9

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 9

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Co poradził Bratek Adasiowi?
2. Co przygotował Adaś dla swoich przyjaciół?
do wyboru:
3. Jaką niespodziankę przygotowali przyjaciele Adasiowi?
4. Co powiedziała Iwona do Adasia?
5. Co to znaczy, że Adaś chodził rozmarzony?
6. Opowiedz, co się dzieje na ilustracji?

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Język dżabatok". Dzieci siedzą na podłodze i uważnie wsłuchują się w wypowiadane dźwięki mowy. Prowadzący w roli Bratka mówi językiem „dżabatok" (słowa nic nie znaczące). Moduluje głosem, dobierając odpowiednią mimikę, gestykulację jakby opowiadał historię, na przykład o ekscytującej grze w piłkarzyki albo o zajadaniu się pysznymi ciasteczkami. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, o jakim fragmencie bajki jest mowa.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci porównują elementy na obrazku, zaznaczają różniący się element w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
piłeczki

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie uzupełniają brakujące elementy na rysunku.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Zgadnij, gdzie będzie mecz piłki nożnej?". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której mówi różne nazwy miejscowości (dwusylabowe) przestawiając sylaby. Zadaniem dzieci jest zamienienie kolejności sylab, które podaje Bratek.
Przykład: *Podam nazwę miejscowości, w której odbędzie się mecz piłki nożnej. Uważnie słuchaj, bo przestawię sylaby: [pot] – [so] – Sopot.*
Zestaw wyrazów:
Gdynia, Toruń, Radom, Olsztyn, Rawa, Poznań, Wrocław, Rzeszów, Krosno, Zamość, Kraków, Reda, Rumia, Konin, Lipno, Malbork, Bydgoszcz

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci usuwają pierwszą sylabę ze słowa i łączą obrazki w pary.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

piłeczka gumowa lub z gazety, klocki literowe z literami drukowanymi

Zabawa „Pstryk do bramki". Prowadzący zajęcia wspólnie z dziećmi buduje z klocków literowych bramkę piłkarską: (1 bramka zbudowana z dowolnych wielkich liter). Kolejni uczniowie – zawodnicy pstrykają palcami piłeczkę próbując wbić gola do bramki. Po udanej próbie dziecko odczytuje literę, w którą wcelowało, podając na każdą literę nazwę miasta.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują wielkie litery i zaznaczają je.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 7

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci grają w grę memo – „Liczby".

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

kartka (gazeta)

Zabawa „Szczęśliwy kibic". Dzieci swobodnie poruszają się po sali, trzymają w rękach „trąbki kibica" (zwiniętą w rulonik kartkę). Na sygnał prowadzącego dzieci zatrzymują się i głośno „trąbią" udając radosnych kibiców.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 9

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 9

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 10

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wielkich liter na podstawie bajki terapeutycznej *O fenomenalnym pomyśle Dorotki, aby rozbudzić w innych chęć do czytania książek*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (osamotnienie, zdumienie, zachwyt, uczucie przedstawione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z wielką literą– w tytułach utworów, książek
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność dokonywania operacji na cząstkach fonologicznych (spuneryzmy)
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
- wzmacnia koncentrację uwagi
- rozbudza w sobie zamiłowanie do książek

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia:
- piłeczki
- książki dla dzieci
- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- nożyczki

Z wyposażenia pracowni:
- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 10
- karta pracy domowej 10
- karta pracy – trening koncentracji 10

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 10

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 10

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1.W jaki sposób Bratek pomógł Dorotce pokonać uczucie osamotnienia?
2. W jaki sposób Dorotka pokonała strach przed głośnym czytaniem?
do wyboru:
3. Co sądzisz o pomyśle Dorotki?
4. O czym ważnym przekonała się Dorotka?
5. Co miał na myśli Bratek mówiąc, że Dorotka to niezwykła dziewczyna?
6. Co dzieje się na ilustracji w księdze bajek Bratka?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Zostań nauczycielem". Chętne dziecko wchodzi w rolę „nauczyciela", który prowadzi zajęcia ruchowe. „Nauczyciel" pokazuje kolejne ćwiczenia, a dzieci wykonują je z dużą dokładnością. Po kilku ćwiczeniach prowadzący zajęcia w roli Bratka ocenia wykonanie zadań. Ten, kto wykonał ćwiczenia najdokładniej zostaje „nauczycielem".

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują wskazane elementy na obrazku w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
piłeczki

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzory na zakładce do książki po śladzie i według wzoru.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Zgadnij, jaki to bohater bajki?". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której mówi imiona i przydomki (dwa wyrazy) bohaterów bajek przestawiając pierwsze sylaby w grupie wyrazów (spuneryzm – zabawa językowa znana jako gra półsłówek). Zadaniem dzieci jest zamienienie kolejności pierwszych sylab w wyrazach, które podaje Bratek.
Uwaga! Dla ułatwienia można pierwszą sylabę lekko wyodrębnić pauzą.
Przykład: **Chy**-sek **Li**-trusek = Lisek Chytrusek
Zestaw wyrazów:
Ma-ziołek Ko-tołek (Koziołek Matołek), Ja-ba Ba-ga (Baba Jaga), Ma-ka Pszczół-ja (Pszczółka Maja), Kap-wony Czer-turek (Czerwony Kapturek) Ma-rotka Sie-rysia (Sierotka Marysia), Ka-waczka Dzi-czka (Kaczka Dziwaczka) Pa-cio Tom-luch (Tomcio Paluch), Pluj-cha Mu-ka (Mucha Plujka), Ka-nald Do-czor (Kaczor Donald)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci z pierwszych głosek nazw obrazków układają imię bohatera książki.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Kto prędzej". Dzieci siedzą w rzędzie na podłodze. Prowadzący zajęcia rozkłada przed dziećmi kilka książek (np. z ulubionymi bajkami lub lekturami do klasy 3). Zadaniem dzieci jest wskazanie ręką przeczytanej przez prowadzącego pierwszej litery tytułu wybranej książki. Po kilku próbach prowadzący podsumowuje: *Tytuły książek zapisane są wielką literą.*
Uwaga! Prowadzący eksponuje przed dziećmi książki w różnym układzie: pionowo, poziomo czyli niektóre książki powinny leżeć, inne stać. Warto rozłożyć takie książki, których tytuły będą zawierały zróżnicowany krój liter.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują tytuł książki zapisany ozdobnymi literami oraz otaczają pętlą pierwszą literę w tytule książki.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 7

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6—10
książki dla dzieci, nakładka Spaceruch, nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Oglądają okładki książek dla dzieci. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci szacują ilość wielkich liter w poprzednim zadananiu, a następnie przeliczają je.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Ziewanie na zawołanie". Dzieci siedzą na podłodze i słuchają muzyki. Delikatnie masują palcami staw żuchwowy wywołując tym masażykiem głośne ziewanie. Na koniec zabawy prowadzący w roli Bratka podkreśla, że to dobra rozgrzewka przed głośnym czytaniem.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Karta postępów 10

Karta pracy domowej

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 11

Zapis w dzienniku

Przymiotnik jako określenie cech rzeczy/przedmiotów na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak dzieci pokazały Czarkowi, że jego „żarciki" nie są wesołe*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zaniepokojenie, lekceważenie, wstyd, uczucie przedstawione przez dziecko)
- utrwala pojęcie przymiotnika w konkretnym zadaniu
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność dokonywania operacji na cząstkach fonologicznych (zastępowanie głosek)
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
- wzmacnia koncentrację uwagi
- kształtuje postawę koleżeńskości
- doskonali umiejętność logicznego myślenia

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- bąbelkowa folia
- bębenek
- klocki z literami wielkimi i małymi: drukowanymi i pisanymi lub kartoniki z tymi literami
- stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 11
- karta pracy domowej 11
- karta pracy – trening koncentracji 11

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 11

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 11

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Opisz słowami, jak wyglądała sala podczas przerwy?
2. Czego oczekiwał Czarek od dzieci?
do wyboru:
3. Co czuły dzieci, gdy szukały swoich rzeczy?
4. Dlaczego Czarkowi zrobiło się wstyd?
5. O czym ważnym przekonał się Czarek?
6. Czego nie należy robić, gdy się chce żartować?
7. Co należy robić, aby być dobrym kolegą/koleżanką i mieć przyjaciół?
8. Co się dzieje na ilustracji?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

bębenek

Zabawa „Gest przyjaźni". Dzieci chodzą swobodnie po sali w rytm bębenka. Na mocniejsze uderzenie podchodzą do stojącego obok kolegi, podają sobie ręce i uśmiechają się do siebie. W następnych wariantach tej zabawy, dzieci wymyślają inne gesty przyjaźni lub/i gesty żartobliwe (np. śmieszne miny).

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują wskazane elementy na obrazku w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
folia bąbelkowa

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują po wzorze kształty przedmiotów nałożonych na siebie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Słowne żarty". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której mówi słowo i głoskę. Zadaniem dzieci jest usunięcie pierwszej głoski i wstawienie nowej w wyrazach, które podaje Bratek.
Przykład: mapa – [**k**] = kapa
Zestaw wyrazów:
worek [**k**]=korek, bal [**sz**]=szal, ból [**s**]=sól, płot [**m**]= młot, ryba [**sz**]=szyba, port [**t**]=tort, nogi [**r**]=rogi, lewa [**m**]=mewa, nora [**k**]= kora, prasa [**t**]=trasa, głos [**k**]=kłos, kafelki [**w**]=wafelki, półka [**k**]=kółka, klamka [**p**]=plamka, kura [**r**]=rura, zupa [**l**]=lupa, kawa[**ł**]=ława, żurek [**k**]=kurek, dołek [**k**]=kołek, łąka [**m**]=mąka, fotel [**h**]=hotel, bąk [**p**]= pąk, szata [**w**]=wata, szum [**s**]=sum

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci z pierwszych głosek nazw obrazków układają nazwę przedmiotu.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

klocki z literami wielkimi i małymi, drukowanymi i pisanymi

Zabawa „Jaka to litera?". Prowadzący zajęcia wyjmuje z worka po jednym klocku literowym. Prezentuje kolejnemu dziecku literę przez ułamek sekundy pytając: *Jaka to litera?* Dziecko powinno odpowiedzieć, jaka to litera i czy jest pisana czy drukowana, na przykład: *To jest mała litera a, drukowana.*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci porządkują litery według ich wielkości, zapisują i odczytują hasło.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 11

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6—10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci układają trójkąty z określonej liczby kredek.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Masażyki". Dzieci stoją jedno za drugim w rzędzie i wykonują oburącz na plecach kolegi dowolne „rysunki" przyborów szkolnych, które występowały w bajce (gumka, kredka, temperówka, ołówek). Prowadzący w roli Bratka poleca dzieciom, aby rysunki na plecach były: małe albo duże. Zabawie towarzyszy muzyka relaksacyjna.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 11

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 11

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 12

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z zakończeniem –**uje** na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak Kajtek zrozumiał, w jaki sposób można osiągnąć sukces*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (irytacja, zrozumienie, zadowolenie, uczucie przedstawione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z zakończeniem –**uje**
• utrwala pojęcie czasownika w konkretnym zadaniu
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
• doskonali umiejętność rozpoznawania rymujących się wyrazów
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali pamięć

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• bębenek
• karteczki z napisem – uje lub gazeta

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 12
• karta pracy domowej 12
• karta pracy – trening koncentracji 12

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 12

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 12

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego Kajtek nie chciał iść do szkoły i był poirytowany?
2. Co ważnego powiedziała pani Kajtkowi?
do wyboru:
3. Jakie sukcesy wypisał Grześ w swojej Księdze?
4. Jaki pomysł na rozwijanie swojego talentu miał Kajtek?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji w księdze bajek Bratka?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

bębenek

Zabawa „Wykonaj czynność ruchem". Dzieci poruszają się po obwodzie koła w rytm bębenka. Na mocniejsze uderzenie bębenka dzieci stają twarzami do środka koła. Prowadzący zajęcia podaje hasło – nazwę czynności do wykonania przez wskazane dziecko, na przykład: *Jaś maluje*! Dziecko wchodzi w rolę malarza i ruchem pokazuje tę czynność. Potem następuje zmiana kierunku poruszania się i nowe hasło, na przykład: *Ania podśpiewuje*! itd.
Podpowiedź! Prowadzący zajęcia podaje hasła – czasowniki z cząstką –**uje**.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują wskazane elementy na obrazku w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują według wzoru figury łącząc kropki różnicując nacisk na narzędzie do rysowania.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Ruchliwe słówka z –uje. Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której mówi słowa (rzeczowniki). Zadaniem dzieci jest wymyślenie do podanego słowa, nazwy czynności z zakończeniem **–uje**, czyli mówiąc zabawnie „ruchliwego" słowa oraz zademonstrowanie tej czynności ruchem. Przykład: *Powiedz ruchliwe słówko z zakończeniem* **–uje** *do słowa* **rysunek**. Dziecko odpowiada: *Rysuje*. Następnie wykonuje gest rysowania.
Zestaw wyrazów: malarz (maluje), murarz (muruje), król (króluje), pajac (pajacuje), wachlarz (wachluje), dyrygent (dyryguje), kierowca (kieruje), kontroler (kontroluje), hamulec (hamuje), majster (majsterkuje), walec (walcuje), monter (montuje)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci z pierwszych głosek nazw obrazków układają nazwy czynności i przyporządkowują je do ilustracji.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Karteczki z napisem –**uje**

Zabawa „Skojarzenia". Prowadzący w roli Bratka rozkłada na różnych przedmiotach w sali karteczki z napisem –**uje**. Zadaniem dzieci jest odnalezienie karteczek i odgadnięcie skojarzenia z danym przedmiotem. Na przykład karteczka leżąca na ołówku – skojarzenie – rysuje; na pędzlu – maluje; na paczce – pakuje, itp.
Podpowiedź! Karteczki z napisem –**uje** powinny być zróżnicowane. Każdy zapis inny (litery małe, wielkie, drukowane, pisane, ozdobne…)
lub

gazeta

Zabawa „Gazet -uje". Prowadzący w roli Bratka daje dzieciom gazetę i poleca wyrwanie kształtu 3 liter: **u**-**j**-**e**. Dzieci po wydarciu liter układają cząstkę **-uje** i wymawiają ją na różne sposoby – wesoło, smutno, żartobliwie…

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują takie same cząstki wyrazów i łączą je w pary.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 12

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie. pracy

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
książki dla dzieci

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci grają w grę memo – „Liczby".

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Sukcesy muzyczne". Dzieci siedzą wygodnie na podłodze lub przy stolikach. Mają przed sobą instrumenty perkusyjne. Słuchając muzyki filmowej do bajek lub relaksacyjnej „grają w orkiestrze" według własnych pomysłów.
Na koniec prowadzący w roli Bratka chwali grę dzieci i dodaje: A*by osiągnąć sukces w dziedzinie muzyki trzeba wiele ćwiczyć. Kto wie, może kiedyś otrzymam zaproszenie na prawdziwy koncert prawdziwych wirtuozów*?

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 12

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 12

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 13

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z zakończeniem -**uszka** i -**uszek** na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że w Wigilię nie można się kłócić i kichać…*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (smutek, złość, nadzieja, uczucie przedstawione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z zakończeniem -**uszka** i -**uszek**
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia
• utrwala pojęcie „para" i liczba parzysta

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• opaska z uszkami lub rysunek zajęczych uszu
• przedmioty (ilustracje), których nazwy mają cząstkę –**uszek**, -**uszka**

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 13
• karta pracy domowej 13
• karta pracy – trening koncentracji 13

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 13

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 13

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Opisz słowami, jak Bratek wyobrażał sobie choinkę?
2. W jaki sposób Bratek pomógł Amelce wyjść z tarapatów?
do wyboru:
3. Co miał na myśli Bratek mówiąc Amelce: *Musisz nauczyć się troszkę pośmiać sama z siebie*.
4. O czym ważnym przekonała się Amelka?
5. Czego nie należy robić, aby nie było kłótni?
6. Jakie świąteczne zwyczaje są tradycją w Jasia domu?
7. Jakie słowa z cząstką –**uszka** zapamiętałeś słuchając tego opowiadania?
8. Opowiedz, co się dzieje na ilustracji?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Nieuchwytna muszka". Dzieci siedzą w rozsypce z zamkniętymi oczami. Bratek, który w zabawie jest w roli „muszki", zmienia swoje miejsce i naśladuje bzyczenie muszki, a następnie prosi dzieci o otworzenie oczu i wskazanie paluszkiem, skąd dobiega dźwięk.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują i zaznaczają różnice pomiędzy obrazkami.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują obrazek łącząc kropki przy liczbach parzystych.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

opaska z uszkami lub rysunek zajęczych uszu

Zabawa „Słówka z -uszkami". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której mówi cząstkę słowa. Zadaniem dzieci jest powiedzenie całego słowa przez dodanie zakończenia -**uszka**/-**uszek**. Bratek ma ubrane uszy, na przykład zająca. Przykład: *Do tego, co powiem dodaj zakończenie* -**uszka**. *Jakie słowo mam na myśli mówiąc „gr….." ?* Dziecko mówi: *Gruszka*.
Zestaw wyrazów z zakończeniem -**uszka**: m(uszka), pod(uszka), p(uszka), kacz(uszka), serd(uszka), pacz(uszka), kłamcz(uszka), rop(uszka), star(uszka), jabł(uszka)
Zestaw wyrazów z zakończeniem -**uszek**: pal(uszek), brz(uszek), rac(uszek), łańc(uszek), plac(uszek), mal(uszek), d(uszek), Mate(uszek), Tade(uszek), Tymote(uszek)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zaznaczają obrazki, których nazwy zawierają cząstkę -**uszka**.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Przedmioty (ilustracje), których nazwy mają cząstkę -uszek, -uszka np. poduszka, puszka, muszka, łańcuszek, paluszek, gruszka

Zabawa „Zaczarowany paluszek". Prowadzący w roli Bratka rozkłada na różnych przedmiotach w sali karteczki z napisem -**uszka** oraz -**uszek**. Zadaniem dzieci jest wskazanie paluszkiem odnalezionego przedmiotu oraz głośne wymienienie jego nazwy, na pprzykład karteczka z napisem -**uszka** leżąca na poduszce – dziecko mówi – *Poduszka*.
Podpowiedź! Karteczki z napisem -**uszka** oraz -**uszek** powinny być zróżnicowane. Każdy zapis inny (litery małe, wielkie, drukowane, pisane, ozdobne…).

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują pary takich samych cząstek i łączą je za pomocą łańcuszka.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 13

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują i kolorują pola oznaczone liczbami parzystymi.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Zabawa „Zobacz oczami wyobraźni". Dzieci leżą na dywanie i wsłuchując się w dźwięki świątecznej melodii wizualizują słowa prowadzącego zajęcia: *Zamknij na chwilę oczy… Wyobraź sobie prześliczną, zieloną i wysoką do samego sufitu choinkę… Poczuj jej cudny zapach…. Zobacz oczami wyobraźni, że choinka jest ozdobiona. Wiszą na niej same pyszne łakocie: łańcuszek z orzechów, piernikowe serduszka, bombki z cukierków, sople z lukru i czekoladowe gwiazdki. Otwórz oczy i posłuchaj przez chwilę tych magicznych dźwięków świątecznej melodii.*

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 13

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 13

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 14

Zapis w dzienniku

Utrwalenie nazw miesięcy i umiejętności posługiwania się zegarem na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak dzieci i Bratek Nowy Rok bezpiecznie przywitali, bo 3 kroki wykonali!*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (wzruszenie, podekscytowanie, zakłopotanie, uczucie przedstawione przez dziecko)
- utrwala kolejność nazw miesięcy
- rozumie niebezpieczeństwo wynikające z zabaw petardami
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność logicznego myślenia
- doskonali pamięć

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- po 2 piłeczki dla każdego dziecka
- do wyboru: kamienie sensoryczne, jeżyki, szarfy, lina, piłeczki lub woreczki do żonglowania
- 3 małe dywaniki (wycieraczki)
- karty (etykiety) z literami
- lusterka

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 14
- karta pracy domowej 14
- karty pracy – trening koncentracji 14

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka14

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka14

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób chciał przywitać Nowy Rok Jaś i Bratek, a w jaki sposób Adaś, Olek i Grześ?
2. Co czuł Jaś gdy chłopcy namawiali go do kupienia petard?
do wyboru:
3. W czym może pomóc spacer w wyobraźni składający się z 3 kroków ?
4. O czym ważnym przekonał się Jaś?
5. Dlaczego dzieciom nie wolno bawić się petardami i fajerwerkami?
6. Co dzieje się na ilustracji w księdze bajek Bratka?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

3 małe dywaniki (wycieraczki)

Zabawa „3 kroki". Prowadzący w roli Bratka zachęca dzieci do wykonania ćwiczenia polegającego na treningu odmawiania w „3 krokach", gdy ktoś namawia dziecko do niepożądanego zachowania.
Ćwiczenie należy przeprowadzić zgodnie z opisem w bajce terapeutycznej nr 14. Warto wykorzystać dywaniki (jeden na jeden krok).
lub

2 piłeczki

Zabawa „Żongluj, aby poprawić pamięć". Dzieci stoją swobodnie, trzymają po dwie piłeczki i żonglują nimi. Po opanowaniu umiejętności żonglowania (przerzucania piłki z ręki do ręki) stają parami naprzeciw siebie i rzucają jednocześnie po jednej piłeczce do kolegi, koncentrując wzrok na piłce.
Podpowiedź! Jednoczesny rzut piłek przez dwie lub więcej par powoduje dużą trudność w koncentracji na swojej piłce.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują brakujący element obrazka w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie dorysowują samodzielnie brakujące elementy na rysunku, tak szybko jak tylko potrafią.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

do wyboru: kamienie sensoryczne, jeżyki, szarfy, lina, piłeczki lub woreczki do żonglowania

Zabawa „Rok na spacerku". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do zabawy, w której zadaniem dzieci jest powtarzanie nazw miesięcy w ruchu. Dzieci chodzą po ułożonych na dywanie kamieniach sensorycznych (lub jeżykach, linie, szarfach).
Inne propozycje zabaw ruchowych: Dzieci mogą mówić nazwy miesięcy rzucając piłeczkę do kosza, albo żonglować dwoma piłeczkami.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zaznaczają miesiące, których nazwa zawiera ostatnią głoskę [**ń**].

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

karty (etykiety) z literami

Zabawa „Jaki to miesiąc?". Dzieci biegają po sali w rytm bębenka. Na mocniejsze uderzenie bębenka dzieci zatrzymują się. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, jaki miesiąc kryje się pod prezentowaną przez prowadzącego literą, będącą pierwszą literą nazwy miesiąca, np. litera p – oznacza październik; litera l – luty, lipiec i listopad.
Podpowiedź! Każda litera powinna być inna (pisana lub drukowana, bądź ozdobna)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci kolorują kolorowankę z literami, od których rozpoczynają się nazwy miesięcy.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 14

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6—10
lusterko, nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują cyfry w kratkach. Utrwalają poprawny sposób pisania cyfr obok siebie, zachowując odpowiednie odstępy. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci grają w grę memo – „Miesiące".

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Zegary". Prowadzący zajęcia dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna grupa to dzieci w roli „małych zegarków", druga w roli „dużych zegarów". Grupy poruszają się jednocześnie: „małe zegarki" na paluszkach w rytmie ósemek wymawiając: *cyk-cyk-cyk*... oraz „duże zegary" maszerując w rytmie ćwierćnut wymawiają: *bim- bam*... W tle spokojna, rytmiczna muzyka. Kiedy muzyka ucichnie zegary „zasypiają" – dzieci kładą się na dywanie.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 14

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 14

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 15

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z **ó** wymieniającym się na: **o**, **a** lub **e** na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak Jola zrozumiała, że można zaakceptować noszenie szkolnego mundurka*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (poruszenie, irytacja, przykrość, uczucie przedstawione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z **ó** wymieniającym się na: **o**, **a** lub **e**
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
- wzmacnia koncentrację uwagi
- wizualizuje przestrzeń bez kontroli wzrokowej
- doskonali umiejętność pozytywnego myślenia
- doskonali umiejętność rozpoznawania w przestrzeni figur geometrycznych (koła)

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- lina lub sznurek
- paski z literami

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 15
- karta pracy domowej 15
- karta pracy – trening koncentracji 15

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka15

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka15

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Jakiej sprawy dotyczyło zarządzenie pana dyrektora?
2. Dlaczego Jolę irytowało noszenie jednolitego stroju?
do wyboru:
3. Dlaczego Łucji zrobiło się przykro?
4. Co spowodowało, że Jola zaakceptowała noszenie szkolnego mundurka
5. Opowiedz, co się dzieje na ilustracji?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

sznurek

Zabawa „Określ położenie liny". I część zabawy: Prowadzący zajęcia układa na podłodze linę. Wybrane dziecko z zasłoniętymi oczami, przy pomocy dotyku określa czy jest prosta, czy skręca w prawo, czy w lewo, czy jest falista, itd.
II część zabawy: Prowadzący zajęcia układa z liny wzór litery **ó**. Podobnie jak poprzednio dziecko z zasłoniętymi oczami, przy pomocy dotyku określa położenie liny wymawiając głośno nazwę litery.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci oszacowuję liczbę kół na ilustracji, następnie liczą je. Dzieci wykonują zadanie w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie kolorują obrazek według kodu.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Karty ortobratki

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z ó wymiennym". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do słuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **ó** wymiennym opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować karty „ortobratki". Jeśli dzieci leżą, to same wizualizują obrazy.
Zestawy wyrazów: wóz – wozy, kózka – kozy, sówka – sowa, krówka – krowa, wór –wory, sokół – sokoły, słój – słoje, stół – stoły, dół – doły, mrówka – mrowisko, brzózka – brzoza, samochód – samochody, miód – miody, kółko – koło, szóstka – sześć, czwórka – czworo, piórko – pierze, lód – lody, ósemka – osiem, wózek – wozy, ogród – ogrody, główka – głowa, siódemka – siedem, bóbr – bobry, dróżka – droga, nóżka – noga

Przykładowe opowiadanie „Bratek ogrodnik”. (6 wyrazów) Bratek posiał w swoim **ogródku** nasiona warzyw. Codziennie troskliwie je podlewał, aż wreszcie **ósmego** dnia wykiełkowały pierwsze rośliny. Z radości zaczął biegać w **kółko**. Nagle zakręciło się mu w **główce** i musiał odpocząć pod **brzózką**. Gdy leżał po drzewem wypatrzył białe **piórko**. Wziął je do ręki i powachlował się: – *Ojej, co za ulga!* – powiedział.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary obrazki, których nazwy z **ó** wymieniają się na **o**, **a**, lub **e**.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „taśmy literowe”. Prowadzący zajęcia rozkłada na podłodze „taśmy literowe” czyli paski papieru, na których zapisanych jest po 10 liter (różny układ, zróżnicowana czcionka), na przykład:
1. AÓPÓRÓSÓCÓ (litery drukowane)
2. fółółówómó (litery pisane)
3. ąóęóćóśóńó (litery drukowane)
4. Dz Ó Sz Ó Cz Ó Dż Ó Dź Ó (litery pisane)
Ważne jest, aby dowolna litera przeplatana była literą **ó**. Pasków jest tyle, ile dzieci w grupie. Dzieci chodzą swobodnie między paskami w rytm klaskania prowadzącego. Na przerwę w klaskaniu, dzieci stają przed wybraną „taśmą literową”, czytają jednocześnie i głośno przedstawiony układ liter.
Podpowiedź! Dzieci mogą czytać układy liter ze słuchawkami z butelek. Wtedy czytają cicho.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery określone w poleceniach.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 15

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6—10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują działania matematyczne i kolorują odpowiednie pola.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Pomyśl pozytywnie”. Dzieci leżą swobodnie na dywanie z zamkniętymi oczami i słuchają muzyki. Prowadzący mówi: *Pomyśl pozytywnie o kimś, kogo lubisz, kogo darzysz sympatią i uśmiechnij się do tej osoby*. Po chwili dzieci otwierają oczy a prowadzący dodaje: *Pozytywne myślenie jest przyjemne, prawda*?

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 15

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 15

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 16

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z **ó** niewymiennym na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że ściągawka dobrego ortografka to oszukana sprawka*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (oczarowanie, ekscytacja, wstyd, uczucie przedstawione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z **ó** niewymiennym
• poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
• ćwiczy umiejętność dostrzegania drobnych braków w zapisie liter
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• karty ortomagiczne **ó** niewymienne
• dzwoneczek lub trójkąt
• sznureczki i kasztany (klocki)

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 16
• karta pracy domowej 16
• karta pracy – trening koncentracji 16

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka16

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci zapowiada: *Słuchając uważnie bajki poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka16

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie dzieci odpowiadają na zagadnienia sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Jakie skojarzenia wywołały u Zosi i Bratka spadające śnieżynki?
2. Z jaką rewelacyjną wiadomością przyszedł do Bratka Kajtek?
do wyboru:
3. Dlaczego ściągawka dobrego ortografka, to zły pomysł na naukę ortografii?
4. Dlaczego Kajtek poczuł się zawstydzony?
5. Czym byli oczarowani Zosia i Bratek?
6. Opowiedz, co się dzieje na ilustracji?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

dzwoneczek lub trójkąt

Zabawa „Lodowe róże". Dzieci wcielają są w role śnieżynek, chodzą po sali w rytm dzwoneczka lub trójkąta (instrumentu perkusyjnego). Na przerwę w grze i słowa prowadzącego „róża", dzieci kładą się na podłodze rozkładają ręce i nogi na boki, a następnie zwijają się w kłębek, obejmując ramionami skulone do klatki piersiowej nogi. W takiej postawie trwają przez chwilę.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują podobne elementy na dwóch obrazkach w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują według wzoru.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Karty ortomagiczne

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z ó niewymiennym". Prowadzący zajęcia w roli Bratka zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **ó** niewymiennym opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować karty ortomagiczne. Jeśli dzieci leżą, to same wizualizują obrazy.
Przykładowe opowiadania:
„O pewnej królewnie". (11 wyrazów) Za górą i lasem mieszkał stary król. Miał córkę, która hodowała żółwia, królika, a nawet tchórza. Uczyła ich różnych trików. Pewnego dnia zorganizowała występy zwierząt dla całego dworu. Królik rysował ołówkiem. Żółw chodził po ogórku, a tchórz jeździł na rowerku. Na koniec

królewna ubrana w różową suknię, zawirowała jak bączek i zamieniła się w różową różę. Wszyscy dworzanie z zachwytu bili brawo!
„Co słychać w rodzinie królewskiej?”. (7 wyrazów, w tym dla rodziny wyrazu król) W królestwie króla Jaskółki – wielkie wydarzenie! Córka króla, królewna Ilona wyszła za mąż za królewicza Wróbla. Podobno otrzymała w darze od króla czarodziejską różę. Ciekawe, w jakim celu ją wykorzysta?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci układają w jeden ciąg obrazki, których nazwy zawierają „ó” niewymienne. Obrazki układa się w taki sposób, że ostatnia głoska nazwy obrazka jest pierwszą głoską następnego.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

sznurek i kasztan (klocek)

Zabawa „Spacer po literze ó”. Dzieci siedzą w kole na podłodze. Każde dziecko układa przed sobą ze sznurka i kasztana literę **ó**. Przechodzi Spaceruchem po kształcie swojej litery, pamiętając o prawidłowym wejściu do litery. Następnie dzieci mówią propozycje, w jakich wyrazach te litery występują.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery **ó** w zbiorze liter.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 16

Trening koncentracji. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Dzieci wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem według polecenia. Piszą i czytają wyrazy. Dzieci czytają i piszą zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci czytają wyrazy ponumerowane liczbami i łączą kolejne punkty.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Czarodziejska róża”. Dzieci leżą na dywanie, ręce układają swobodnie wzdłuż ciała, oczy mają zamknięte i wizualizują słowa prowadzącego: „Jest zima, ale ty znajdujesz się w cieplutkiej komnacie królewny Ilony. Siedzisz przy oknie patrząc na wirujące płatki śniegu. To piękny, bajkowy widok. Nagle królewna Ilona swoją czarodziejską różą wyczarowała wiosnę. Ojej, w mgnieniu oka za oknem robi się zielono, śpiewają ptaki, pojawiają się dywany kwiatów. Jest pięknie”.
Wizualizacji towarzyszy muzyka relaksacyjna.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować swoją uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania zawarte w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 16

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 16

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 17

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z zakończeniem -**ówka** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że nawet jeśli świetnie się bawimy, to za domem też tęsknimy!*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zachwyt, zaciekawienie, tęsknota, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z zakończeniem -**ówka**
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- odszukuje liczby podzielne przez 3

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- obrazki, których nazwy zawierają zakończenie -**ówka**
- gazeta
- pojemnik z granulatem lub ryżem/kaszą
- drobne przedmioty z sali
- cukierki „krówki”

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 17
- karta pracy domowej 17
- karta pracy

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 17

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 17

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób Jaś i Bratek spędzili ferie zimowe?
2. Co ciekawego przydarzyło się Bratkowi podczas wycieczki?
Do wyboru:
3. O czym ważnym przekonał się Jaś, będąc na zimowisku?
4. W jaki sposób Bratek pomógł Jasiowi wyjaśnić uczucie tęsknoty?
5. Jakie słowa z zakończeniem -**ówka** udało ci się zapamiętać?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

pojemnik z granulatem lub ryżem/kaszą, drobne przedmioty z sali, cukierki krówki

Zabawa „Jak pachnie i smakuje -ówka?". Prowadzący przygotowuje pudełko z granulatem lub innym materiałem, na przykład ryżem, kaszą. Wkłada do środka różne drobne przedmioty, w tym również tyle cukierków „krówek", ile jest dzieci w grupie. Zadaniem każdego dziecka jest odnalezienie „krówki" za pomocą dotyku, bez kontroli wzroku. Kiedy każde dziecko wyjmie cukierka, Bratek proponuje, aby go powąchać i posmakować, a następnie podsumowuje: *-ÓWKA pachnie i smakuje jak „krówka"*.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci w ciągu określonego czasu, odszukują podobne elementy wśród kilku obrazków.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie łączą kropki przy wskazanych liczbach.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

obrazki, których nazwy zawierają zakończenie -**ówka**

Zabawa „Zgadywanki z -ówką". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy dramowej z wyrazami z zakończeniem -**ówka**. Zadaniem wybranego dziecka jest zilustrowanie ruchem ciała nazwy obrazka. Pozostałe dzieci odgadują słowo. Podpowiedzią jest zakończenie -**ówka**. Dziecko, które jako pierwsze odgadnie słowo, zadaje zagadkę.
Uwaga, jeśli nauczyciel nie posiada ilustracji, może mówić dziecku na ucho słowo z -**ówką**.
Przykładowe obrazki (lub słowa):
krówka, mrówka, podkolanówka, drożdżówka, parówka, złotówka, żaglówka, ciężarówka, klasówka, grochówka, kryjówka, podkówka, sówka, koszykówka, tenisówka.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykreślają ze zbioru te obrazki, które nie mają w nazwie zakończenia -**ówka**.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

gazeta

Zabawa „Spacer ulicą Ówka". Prowadzący oraz dzieci wydzierają lub wycinają z gazety wyrazy z końcówką -**ówka**, a następnie układają je na stoliku, tworząc dróżkę. Dzieci przechodzą Spaceruchem po wyrazach i odczytują je. Prowadzący, w roli Bratka, komentuje: *To spacer Spaceruchów ulicą Ówka*.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wpatrują się w etykietę i odczytują ukrytą cząstkę wyrazu.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 17

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci kolorują pola z liczbami podzielnymi przez 3.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Zabawa „Zimowa wędrówka". Dzieci leżą swobodnie na dywanie. W tle słychać muzykę relaksacyjną z dzwoneczkami, dla podkreślenia zimowego nastroju. Prowadzący, w roli przewodnika, podaje obrazy do wizualizacji, mówiąc na przykład: *Po prawej stronie widzimy Gubałówkę, po lewej Jasia i Bratka jedzącego drożdżówkę…*

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 17

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 17

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 18

Zapis w dzienniku

Utrwalenie pisowni wyrazów z głoskami podobnymi fonetycznie (dźwięczna – bezdźwięczna) [**s**]-[**z**], [**ś**] (**si**)-[**ź**] (**zi**), [**sz**]-[**ż**] (**rz**), [**c**]-[**dz**], [**ć**] (**ci**)-[**dź**] (**dzi**), [**cz**]-[**dż**] – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak Ela zabrała Bratka do domu, nic nikomu nie mówiąc.*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (troska, zadowolenie, zaniepokojenie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- doskonali wymowę głosek: [**s**]-[**z**], [**ś**]-[**ź**], [**sz**]-[**ż**], [**c**]-[**dz**], [**ć**]-[**dź**], [**cz**]-[**dż**]
- utrwala pisownię wyrazów zawierających litery **s-z**, **ś-ź**, **si-zi**, **sz-ż**, **sz-rz**, **c-dz**, **ć-dź**, **ci-dzi**, **cz-dż**
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność przepisywania tekstu, zapamiętując całe zdanie lub większą jego część
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność logicznego myślenia
- doskonali umiejętność dodawania i odejmowania

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- plecak
- karteczki z zestawami liter
- słuchawki z butelek

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 18
- karta pracy domowej 18
- karta pracy

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 18

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 18

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego Ela zabrała Bratka do swojego domu?
2. Jak Bratek postanowił pomóc Eli?
Do wyboru:
3. Dlaczego dzieci martwiły się o Bratka?
4. Jak myślisz, dlaczego warto zwracać się z różnymi problemami do szkolnego pedagoga lub psychologa?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji?

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Nasi ulubieńcy". Prowadzący mówi do dzieci: *Większość ludzi odczuwa potrzebę przebywania ze zwierzętami. Zwierzęta wyzwalają w nas pozytywne uczucia. Jestem ciekawa, w towarzystwie jakich zwierząt czujecie się najlepiej.* Dzieci poruszają się w rytm muzyki. Kiedy muzyka jest wyciszana, wchodzą w rolę dowolnego ulubionego zwierzątka.
Podpowiedź! W zabawie każde dziecko powinno chociaż raz przybrać rolę w pozycji leżącej, na czworakach i stojącej. Należy również zadbać o prawidłową postawę ciała w kolejnych pozycjach.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, dopasowują pocięte części do dwóch obrazków.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie łączą kropki przy wskazanych liczbach.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Powtarzanki”. Prowadzący zajęcia prosi dzieci o udział w zabawie, podczas której będą powtarzać za Bratkiem pary wyrazów, zwracając uwagę na wymowę głosek podobnych fonetycznie (dźwięczna – bezdźwięczna) [**s**]-[**z**], [**ś**]-[**ź**], [**sz**]-[**ż**], [**c**]-[**dz**], [**ć**]-[**dź**], [**cz**]-[**dż**]
Zestawy wyrazów:

różnicowanie wymowy głosek [**s**]-[**z**]
stara złotówka
pas Zenka
pies zaszczekał
kos zagwizdał

różnicowanie wymowy głosek [**ś**]-[**ź**]
światło zielone
środek ziemi
śnieg zimny
ryś ziewa

różnicowanie wymowy głosek [**sz**]-[**ż**]
szary żagiel
szukasz żuka
kosz żołędzi
wyszukane żarty

różnicowanie wymowy głosek [**c**]-[**dz**]
pałacowe dzwony
cytrynowy urodzaj
wypłaca pieniądze
coś widzę

różnicowanie wymowy głosek [**ć**]-[**dź**]
cichy dźwięk
bociani dziób
leci dziecioł
Maćka dźwig

różnicowanie wymowy głosek [**cz**]-[**dż**]
płacz Dżeni
płaszcz Andżeliki
pnącze dżungli
pomarańczowy dżem

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykreślają z rzędu obrazków te, które nie pasują do pozostałych.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

plecak, karteczki z zestawami liter, słuchawki z butelek

Zabawa „Niespodzianki z plecaka”. Prowadzący zajęcia wyjaśnia dzieciom, że w plecaku znajdują się literowe niespodzianki. Zadaniem dzieci jest wyjęcie z plecaka karteczki, „rzucenie okiem” na zestaw liter i zapamiętanie ich w takim układzie, w jakim są zapisane, a następnie wymienienie ich z pamięci do słuchawek z butelek. Zestawy liter na poszczególnych kartonikach:
s-**z**, **ś**-**ź**, **si**-**zi**, **sz**-**ż**, **sz**-**rz**, **c**-**dz**, **ć**-**dź**, **ci**-**dzi**, **cz**-**dż**

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują różnice w układach liter.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 18

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują działania na dodawanie i odejmowanie, a następnie wpisują wyniki w odpowiednie miejsca.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Kołysanka misia". Prowadzący, w roli Bratka, zachęca dzieci do zabawy w nucenie kołysanki. Każde dziecko przytula do siebie wyimaginowanego misia. Kołysząc go, nuci wymyśloną przez siebie melodię, a następnie kładzie się na dywan i razem z misiem słucha muzyki relaksacyjnej.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 18

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 18

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 19

Zapis w dzienniku

Opracowanie i utrwalenie pisowni wyrazów, w których zachodzi utrata dźwięczności w wygłosie – na podstawie bajki terapeutycznej: *O tym, czy zawsze wypada mówić NIE.*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zmartwienie, duma, niepewność, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z głoskami, które tracą dźwięczność w wygłosie
• doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia
• pogłębia odczuwanie wrażeń dotykowych i świadomość ciała
• doskonali sprawne dodawanie i rozwija rozumowanie kombinatoryczne

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• różne przedmioty z sali
• ślady niedźwiedzia wycięte z gazety
• kartki z zapisanymi parami liter **t**-**d**, **p**-**b**, **f**-**w**, **k**-**g**, **s**-**z** (karteczek z takim zestawem liter jest tyle, ile dzieci w grupie)
• pudełko
• latarka

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 19
• karta pracy domowej 19
• karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 19

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 19

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób Bratek pomógł Oliwii?
2. O czym ważnym przekonała się Jola, a o czym Oliwia?
Do wyboru:
3. W jakich sytuacjach odmawianie jest konieczne?
4. W jakich sytuacjach odmawianie może być przykre dla innych dzieci? Dlaczego?
5. Co miał na myśli Bratek, mówiąc: „Jola i Iwona zachowały się nie fair."
6. Opowiedz Bratkowi swoje doświadczenia, gdy ktoś odmówił ci w czymś.
7. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

pacynka Bratek, różne przedmioty z sali

Zabawa „Tak/Nie". Dzieci kolejno kładą się na dywanie/kocyku na brzuchu. Prowadzący kładzie dziecku pacynkę Bratka na różnych częściach ciała i pyta: *Czy Bratek siedzi na stopie, plecach, ramieniu (…)?* Dziecko identyfikuje bodziec dotykowy (bez kontroli wzroku) i odpowiada: *Tak* lub *Nie*.
Podpowiedź! Dzieci mogą dobrać się parami i wykonywać ćwiczenie, kładąc różne przedmioty na zmianę (lekkie, ciężkie, duże, małe itp.)

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują wskazane elementy na obrazku w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3
nakładka Spaceruch

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzory literopodobne według wzoru.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Wprowadzenie. Na początku prowadzący zajęcia uświadamia dzieciom różnicę w wymowie głosek, na przykład [**p**]:[**b**], tłumacząc, że głoski możemy podzielić na dźwięczne i bezdźwięczne. W krtani człowieka znajdują się wiązadła głosowe, których ułożenie powoduje, że wypowiadamy głoskę dźwięczną lub bezdźwięczną.
Zabawa „Zamienianie głosek dźwięcznych na bezdźwięczne". Prowadzący za-

jęcia zaprasza dzieci do udziału w zabawie, podczas której dziecko z podanego słowa usuwa pierwszą głoskę i wstawia nową.
Przykład: Prowadzący podaje słowo: „bory" i głoskę [**p**], dziecko usuwa [**b**] i wstawia [**p**], po czym podaje nowe słowo: „pory".
Zestawy wyrazów:
żal [**sz**] = szal, bas [**p**] = pas, waza [**f**] = faza, gary [**k**] = kary, dzień [**ć**] = cień,
góra [**k**] = kura, bułka [**p**] = półka, bąk [**p**] = pąk, głos [**k**] = kłos, bal [**p**] = pal,
bluzka [**p**] = pluska, guma [**k**] = kuma, gra[**k**] = kra, dama [**t**] = tama,
daje [**t**] = taje, baletki [**p**] paletki, banie [**p**] = panie,
bark [**p**] = park, graj [**k**] = kraj, banda [**p**] = panda

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci ustalają głoskę w wygłosie w nazwach obrazków i grupują je zgodnie z poleceniem.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

pudełko, ślady niedźwiedzia wycięte z gazety, kartki z zapisanymi parami liter

Zabawa „Gdzie prowadzi ślad?". Prowadzący zajęcia rozkłada na podłodze wycięte z papieru ślady pozostawione przez niedźwiedzia. Ślady są labiryntem prowadzącym do „gawry". Zadaniem każdego dziecka jest przejście po labiryncie złożonym ze śladów „tip – topkami", wyjęcie z „gawry" (pudełka) jednej karteczki i przeczytanie grubym głosem par liter: **t**-**d**, **p**-**b**, **f**-**w, k**-**g**, **s**-**z** (karteczek z zestawem liter jest tyle, ile dzieci w grupie).
Uwaga: Dziecko może położyć palec na krtani, aby wyczuć drgania towarzyszące wymawianiu głoski dźwięcznej [**d**], [**b**], [**w**], [**g**], [**z**].

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują określonych liter.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 19

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyznaczają właściwą drogę w labiryncie, spełniając określony w zadaniu warunek.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Taniec na lodzie". Dzieci leżą na dywanie na plecach. W środku leży prowadzący, w roli Bratka. Trzymając włączoną latarkę, kieruje źródło światła na sufit i w rytm muzyki udaje światłem latarki taniec na lodzie. Zadaniem dzieci jest podążanie wzrokiem za światłem. Po chwili dzieci zamykają oczy i wsłuchują się w dźwięki muzyki relaksacyjnej.

Podpowiedź! Ruchy latarki powinny być spokojne, jednostajne i krótkotrwałe. Przeciwwskazaniem dla takiej stymulacji są schorzenia neurologiczne dziecka, na przykład padaczka.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 19

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 19

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 20

Zapis w dzienniku

Opracowanie i utrwalenie pisowni wyrazów, w których zachodzi utrata dźwięczności w śródgłosie – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że uczucia informują nas o tym, co się z nami dzieje w danej chwili*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zadowolenie, smutek, radość, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z głoskami, które tracą dźwięczność w śródgłosie
- doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- uzewnętrznia swoje uczucia oraz nazywa uczucia własne i innych osób
- doskonali pamięć

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- worek i gazeta dla każdego ucznia
- karteczki z zapisanymi dwiema małymi literami i buźką z określonym rodzajem uczucia oraz sznureczki
- trójkąt
- litery na etykietach ułożone zestawami: **z**-**s**, **w**-**f**, **ż**-**sz**, **b**-**p**, **rz**-**sz**, **d**-**t**

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 20
- karta pracy domowej 20
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 20

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 20

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Jakie zadanie otrzymały dzieci od pani?
2. Co miała na myśli pani, mówiąc: *Uczucia informują nas o tym, co się z nami dzieje w danej chwili. Czasami alarmują, czasami proszą o to, aby się nimi zaopiekować.*
Do wyboru:
3. Co można robić w piękne, zimowe dni i długie wieczory?
4. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

worek, gazeta dla każdego dziecka

Zabawa „Worek pełen złości". Dzieci stoją swobodnie na podłodze, w rękach trzymają worek i gazetę. Prowadzący poleca dzieciom: *Zamknij oczy i przypomnij sobie sytuację, która wywołuje twoją złość. Na co lub na kogo bywasz zły? Otwórz oczy, zgnieć gazetę i ze złością wrzuć ją do worka, mówiąc:* Złości mnie, gdy… *Trzymaj mocno worek, bo przecież złość masz w swoich rękach i panujesz nad nią. Teraz uderzaj workiem o podłogę, podrzucaj do góry…*
Na koniec prowadzący, w roli Bratka, pyta dzieci o odczucia, jakie wywołało to ćwiczenie.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują wskazane elementy na obrazku w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują oburącz wzór po śladzie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Wprowadzenie. Na początku prowadzący zajęcia uświadamia dzieciom różnicę w wymowie głosek, na przykład [**s**]:[**z**], tłumacząc, że głoski możemy podzielić na dźwięczne i bezdźwięczne. W krtani człowieka znajdują sie wiązadła głosowe, których ułożenie powoduje, że wypowiadamy głoskę dźwięczną lub bezdźwięczną.

Zabawa „Wymieniające się głoski”. Prowadzący zajęcia prosi dzieci o udział w zabawie. Wskazane dziecko wymawia po kolei głoski podanego słowa. Podczas głoskowania dorosły zaznacza głoskę tracącą dźwięczność delikatnym dźwiękiem, na przykład uderzając w trójkąt. Prosi dziecko o powtórzenie tej głoski, a następnie o zastanowienie się, jaką literą zapisze tę głoskę, oraz o podanie innej formy tego słowa – takiej, w której zachodzi wymiana głoski bezdźwięcznej na dźwięczną.
Przykład:
Prowadzący podaje słowo: *kózka*, dziecko dzieli je na głoski: [**k**-**u**-**s**-**k**-**a**]. Podczas wymawiania głoski [**s**] prowadzący uderza w trójkąt. Dziecko wymawia [**s**], jednak spośród położonych przed nim liter **s** oraz **z** powinno wskazać literę **z** oraz uzasadnić wybór, podając inną formę tego wyrazu: *koza* [**koza**].
Zestawy wyrazów:
brzózka, bluzka, walizka, żelazko, ławka, ważka, sówka, krówka, rybka, mrówka, drzewko, jabłko, marchewka, łyżka, śrubka, bagaż, lekarz, garaż, parówka, główka, grzywka, trawka, kredka, ołówki, farbki, kawka, obrazki, konewka, wędka, torebka, konewka.
Na koniec dzieci formułują wniosek: *Nie zawsze piszemy to, co słyszymy*.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci szukają w nazwach obrazków głosek [**f**] i [**w**] i łączą je w pary.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

karteczki z zapisanymi dwiema małymi literami i buźką z określonym rodzajem uczucia, sznureczki

Zabawa „Uczuciowe literki”. Dzieci siadają na dywanie parami. Otrzymują karteczki z zapisanymi dwiema małymi literami i buźką z określonym rodzajem uczucia oraz sznureczki, z których mają układać wyłącznie wielkie litery. Po zakończeniu głośno odczytują małe litery z karteczki oraz wielkie ułożone ze sznureczka (w zależności od rodzaju buźki, dzieci czytają litery: wesoło, smutno itp.). Jeżeli wystarczy czasu, to po wykonaniu zadania pary przemieszczają się na sąsiednie stanowiska, aby odczytać litery swoich kolegów.
Na każdej kartce znajdują się po dwie litery i buźka, na przykład:
z-**s**: mina radosna, **w**-**f**: mina uśmiechnięta, **ż**-**sz**: mina zła, **b**-**p**: mina obojętna, **rz**-**sz**: mina smutna, **d**-**t**: mina przestraszona.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5
lupa

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery, wykorzystując lupę.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 20

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci grają w grę mamo – „Liczby”.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Radosne nutki". Prowadzący, w roli Bratka, informuje dzieci o tym, że muzyka potrafi wywoływać w człowieku określony nastrój. Warto zatem czasami usiąść w fotelu lub położyć się wygodnie na dywanie i posłuchać radosnej muzyki. Dzieci siedzą na krzesełkach lub leżą na dywanie i słuchają muzyki.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 20

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 20

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 21

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z **rz** wymiennym – na podstawie bajki terapeutycznej *O pamiątce znad morza, która długo szumieć będzie o niefortunnym zachowaniu Aleksandra*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (przykrość, zdenerwowanie, duma, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z **rz** wymiennym
- doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność logicznego myślenia
- doskonali umiejętność szeregowania liczb w ciągu malejącym

Środki dydaktyczne

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- klocki literowe

Do przygotowania na zajęcia

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*

Z wyposażenia pracowni

- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 21
- karta pracy domowej 21
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 21

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 21

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. O czym ważnym przekonał się Bratek, będąc na wycieczce?
2. W jakich sytuacjach Olek zachował się niekoleżeńsko?
Do wyboru:
3. Co miał na myśli Bratek, mówiąc o Olku: *Zwykle trzymał się przy pani spódnicy jak rzep psiego ogona.*
4. Dlaczego Bratek miał wątpliwość, że kupiona w sklepie muszla jest prawdziwą pamiątką znad morza?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Najcenniejszy skarb". Dzieci stoją zwrócone twarzami do środka koła. Prowadzący wchodzi w rolę Bratka i mówi: *Znad morza przywiozłem drogocenny skarb. To czarodziejska muszla, która spełnia życzenia. Jakie masz marzenie? Pomyśl przez chwilę…* Prowadzący demonstruje dzieciom ułożenie obu dłoni „w łódeczkę" i kontynuuje: *Przyłóż do ucha muszlę i posłuchaj, o czym szumi, czy spełni twoje marzenie*. Dzieci skupiają się, po czym rozmawiają, dzieląc się spostrzeżeniami.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują wskazane elementy na obrazku.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzór, łącząc kropki.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z rz wymiennym". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **rz** wymiennym, opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować karty „ortobratki". Jeśli dzieci leżą, wówczas same wizualizują obrazy.

Przykładowe opowiadanie:
„Bratek malarz” (6 wyrazów). Bratek postanowił namalować piękny obraz. Wdział na siebie fartuch kucharza, postawił obraz na rowerze, bo nie miał sztalugi, i wziął pędzelek. Rzekł na głos: *Jestem znakomitym malarzem*. I zaczął malować wzburzone morze i spienione morskie fale. Na górze obrazu namalował mewy oraz zachmurzone niebo. *Ale odjazdowy obraz!* – zawołał, gdy rower potoczył się ze wzgórza w dół!
„Przyjaciele” (6 wyrazów). Utalentowany gitarzysta i szczęśliwiec kominiarz to dwaj przyjaciele. Często spotykają się u piekarza w piekarni. Co tam robią? – zapytacie. Rozmawiają całymi godzinami o wyprawie nad morze i na całe gardło śpiewają morskie piosenki. A po takim spotkaniu zazwyczaj lądują u lekarza, bo są chorzy na gardło.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują i zaznaczają obrazki, w nazwach których występuje wymiana **rz** na **r**.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

klocki literowe

Zabawa „Wskaż literę inaczej położoną”. Prowadzący zajęcia układa w szeregu dla każdego dziecka po 10 klocków literowych. W szeregu znajduje się jedna odwrócona litera. Zadaniem dziecka jest przyjrzenie się zbiorowi liter przez 3 sekundy i odgadnięcie, która litera jest niewłaściwie położona.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odszukują żartobliwie zapisane dwuznaki.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 21

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci porządkują etykiety z cenami od najniższej do najwyższej kwoty.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Posłuchaj morza”. Prowadzący, w roli Bratka, chwali pobyt w Jastrzębiej Górze. Proponuje dzieciom przypomnienie tamtych pięknych chwil. Dzieci leżą swobodnie na dywanie i słuchają muzyki relaksacyjnej. W tle słychać szum fal i powiew wiatru.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 21

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 21

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 22

Zapis w dzienniku

Utrwalenie zasady pisowni wyrazów z **rz** po spółgłoskach – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że wszyscy jesteśmy uczestnikami ruchu drogowego i każdego z nas obowiązują wspólne zasady*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (oburzenie, strach, troska, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z **rz** po spółgłoskach
• doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem (ze szczególnym uwzględnieniem formuł testowych)
• wzmacnia koncentrację uwagi
• ćwiczy pamięć ruchową
• doskonali umiejętności rachunkowe

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• obręcze

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 22
• karta pracy domowej 22
• karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 22

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 22

Rozmowa na temat treści opowiadania. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem opowiadania. Dzieci kończą opowiadanie według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego Bratek marudził?
2. Jak zachowali się na drodze Eryk i Zosia?
Do wyboru:
3. Jak myślisz, czy przekazanie osobie dorosłej informacji jest zawsze skarżeniem?
4. O jakich ważnych zasadach opowiedział pan policjant?
5. Czy wiesz, jak powinni zachować się na drodze piesi i rowerzyści?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

obręcze

Zabawa „Samochody". Dzieci trzymają w ręku po jednej obręczy – „kierownicę samochodową". Prowadzący, w roli Bratka, zaprasza w bezpieczną trasę. Wydaje dzieciom polecenia typu: *Jedź prosto – Jedź szybko – Zatrzymaj się – Spójrz na mnie – Jedź w prawo – Jedź wolno – Zatrzymaj się – Spójrz na mnie – Jedź w lewo – Natychmiast zmień kierunek jazdy.*
Podpowiedź! Zabawę należy powtórzyć dwukrotnie. Każde dziecko powinno zapamiętać całe ćwiczenie i wykonać je dokładnie w ten sam sposób. W zabawie ważna jest również szybka zmiana kierunków.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą w pary takie same rysunki.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie kolorują pola w kolorowance według określonego kodu.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Zgadnij, co to za słowo". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza do zabawy, podczas której każde dziecko odgaduje słowa. Prowadzący wypowiada słowa sylabami, których kolejność celowo przestawia.
Zestawy wyrazów:
a/ 2 sylaby: wo-drze (drzewo), bień-grze (grzebień), by-grzy (grzyby), ki-drzwicz (drzwiczki), ny-chrza (chrzany), tek-wrzą (wrzątek), ło-skrzyd (skrzydło);
b/ 3 sylaby : trze-ka-pacz (trzepaczka), po-wa-krzy (pokrzywa), grze-nik-chot (grzechotnik) , przed-lak-szko (przedszkolak) , brzos-nia-kwi (brzoskwinia).

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary obrazki, których nazwy rozpoczynają się na takie same cząstki (dwie pierwsze głoski).

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

kartki z zapisanymi literami: **p**-**b**; **t**-**d**; **k**-**g**; **j**-**ch**-**w**

Zabawa „Pociąg 'Zasady rz po spółgłoskach'". Dzieci tworzą pociąg, stoją jeden za drugim, trzymając się za ramiona. Do ubrań mają przypięte kartki z zapisanymi literami: pierwsze dziecko otrzymuje kartkę z literami **p**-**b**; drugie dziecko – **t**-**d**; trzecie dziecko – **k**-**g**; czwarte dziecko – **j**-**ch**-**w**. Lokomotywą, czyli prowadzącym pociąg, jest nauczyciel w roli Bratka. Bratek, ciągnąc wagoniki, pierwszy wydaje dźwięk: *Uuuuuu!* Następnie odzywają się po kolei „dzieci – wagoniki": *p-b; t-d; k-g; j-ch-w.* Ostatni odzywa się Bratek, który zatrzymuje pociąg – energicznie opuszcza rękę w dół, naśladując pociąganie za ręczny hamulec, i odzywa się głośno: *Uuuuuu!* Podpowiedź: Zabawę warto powtórzyć kilkakrotnie, aż dzieci opanują na pamięć zabawę – regułę pisowni **rz** po spółgłoskach.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci czytają rytmicznie litery: **p**-**b**, **t**-**d**, **k**-**g**, **j**-**ch**-**w** oraz poprawiają je na niebieski kolor.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 22

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują działania na dodawanie i odejmowanie oraz przyporządkowują wyniki do wskazanych liter.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Masażyki-samochodziki". Dzieci siedzą parami jeden za drugim. Słuchając muzyki, wykonują koledze na plecach masażyk, różnicując nacisk ręki: bardzo słaby, mocny, średni. Masując plecy, dzieci udają jazdę samochodu.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Karta postępów 22

Karta pracy domowej 22

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 23

Zapis w dzienniku

Opracowanie pisowni wyrazów zakończonych na -**arz** oraz -**erz** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że nowe adidasy nie pomogą Stasiowi zdać do czwartej klasy*

Cele operacyjne

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zmęczenie, niezadowolenie, pragnienie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów zakończonych na -**arz** oraz -**erz**
- doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność logicznego myślenia
- utrwala posługiwanie się oznaczeniami na mapie pogody
- utrwala budowę opisu

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- lusterko dla każdego dziecka
- gwizdek
- piłka
- etykiety z zakończeniami -**arz** i -**erz** stanowiące pary
- termometr zaokienny
- zagadki: nazwy zawodów

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka
- karta pracy domowej
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób chciał rozwijać swoje hobby Staś?
2. Co czuł Bratek, gdy Staś namawiał go do odrobienia za niego zadań domowych?
Do wyboru:
3. O czym ważnym przekonał się Staś?
4. W jaki sposób Staś może pokonać szkolne zaległości?
5. Czy pasja, którą rozwija Staś, jest dobra dla niego?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

zagadki – nazwy zawodów, piłka

Zabawa „Gol". Prowadzący zadaje kolejnemu dziecku zagadkę, której rozwiązaniem jest wyraz – rzeczownik z zakończeniem -**arz** lub -**erz**. Zagadka powinna angażować jak najwięcej zmysłów. Przykład zagadki:
1. Ten zawód pachnie i smakuje świeżutkim chlebem, bułeczkami i makowymi rogalikami. (piekarz)
2. Ten zawód pachnie morską bryzą, jest pracą na małych i dużych statkach; no cóż, jest także ciepłem południowych i zimnem północnych mórz. (marynarz)
Po odgadnięciu zagadki dziecko w nagrodę może strzelić gola do przygotowanej bramki (zaznaczonego miejsca, np. między krzesełkami).
Uwaga: dzieci mogą wymyślać zagadki sobie nawzajem.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary postać w ruchu i jej cień w określonym czasie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzory po śladzie bez odrywania narzędzia od kartki.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

gwizdek

Zabawa „Piłkarskie słówka". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza do zabawy, podczas której każde dziecko odgaduje słowa. Prowadzący wypowiada

słowa głoskami, z których celowo usuwa jedną lub dwie głoski, a w ich miejsce gwiżdże gwizdkiem.
Zestawy wyrazów:
br(a)mki, g(o)l, si(a)tka, tr(a)wa, l(i)ni(a), uw(a)ga, dr(u)żyna, br(a)mkarz, piłk(a)rz, k(o)szulka, sz(o)rty, gw(i)zd(e)k, k(o)rki, ad(i)d(a)sy, chor(ą)gie(w)ki, z(e)gar, r(ę)kaw(i)ce, g(e)tr(y), tr(a)mpk(i), m(e)cz.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zaznaczają obrazki, których nazwy mają zakończenie -**arz** lub -**erz**.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

kartoniki z zakończeniami -**arz**, -**erz** stanowiące pary

Zabawa „Poszukaj takie samo zakończenie". Prowadzący pokazuje kolejno każdemu dziecku przez krótką chwilę („od jednego rzutu oka") kartonik z zapisaną końcówką -**arz**, -**erz**. Cząstki te są zapisane parami – po dwie takie same. Zestawy par różnią się kolorami i wzorami czcionki. Zadaniem dziecka jest przeczytanie tego zakończenia, a następnie odszukanie identycznego pośród rozrzuconych na podłodze w jak najszybszym czasie.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci tworzą obrazek przez kolorowanie pól z cząstkami -**arz**, -**erz**.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 23

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zakreślają odpowiednie liczby.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Spacer po kałużach". Dzieci chodzą po sali w rytm muzyki. Szurają nogami o podłogę, udając spacer po kałużach. Kiedy muzyka cichnie, podnoszą głowę do góry i wyobrażają sobie, jak drobny deszczyk muska je po twarzy.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodziel-

ność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 23

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 23

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 24

Zapis w dzienniku

Opracowanie pisowni wyrazów z **rz** niewymiennym – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak czarny kundelek stał się tematem najzabawniejszego opowiadania*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (oburzenie, obrażanie się, ulga, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z **rz** niewymiennym
• poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
• doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętności rachunkowe

Środki dydaktyczne

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 1*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 24
• karta pracy domowej 24
• karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 24

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 24

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Co wydarzyło się w drodze do biblioteki?
2. Czy domyślasz się, na jaki temat pisały wszystkie dzieci?
Do wyboru:
3. Dlaczego dzieci wysiadały z autokaru obrażone?
4. O jakiej zgubie mówił pan kierowca?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Wyobraź sobie…". Prowadzący mówi do dzieci: *Do tej zabawy przyda się bardzo dobra wyobraźnia. Wyobraź sobie, że trzymasz na rękach małego, czarnego kundelka. Jest ciepły i miły w dotyku. Popatrz na jego figlarne oczka. Pogłaskaj go delikatnie po główce, łapkach, ogonku. Przytul go mocno i serdecznie do siebie. Powiedz mu teraz coś miłego.* Dzieci wizualizują słowa prowadzącego i ilustrują ich treść wykonując dowolne ruchy.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą w pary zwierzę i jego lustrzane odbicie.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują wzór jako lustrzane odbicie.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Karty Ortomagiczne

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z rz niewymiennym". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do słuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **rz** niewymiennym, opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować „Karty ortomagiczne". Jeśli dzieci leżą, wówczas same wizualizują obrazy.
Karty ortomagiczne:
korzeń, rzeka, zorza, marzyciel, wierzba, rzeźba, rzędy, węgorz, orzech, porządek, porzeczka, jarzębina, burza, odkurzacz, rzodkiew, zwierzęta, rzemień, rzut (rzucać), warzywa, rzepa, narzędzia.
Spoza zestawu kart: kurz, rzetelny, jarzyna, marzenia, marzyciel, rzeczy.

Przykładowe opowiadanie:
Bratek na spacerku (5 wyrazów). Bratek szedł brzegiem rzeki. Obserwował skaczące węgorze. Robił im zdjęcia. Aż w pewnym momencie potknął się o wystający korzeń! Nieco obolały podniósł się i zobaczył ogromne wierzby rosnące w długim rzędzie. Najzabawniejsze było to, że wierzby wcale nie były płaczące tylko śmiejące się!

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci ustalają, którą z kolei w wyrazie jest głoska [**ż**] (litera **rz**).

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Dmuchane wyrazy z rz". Dzieci siedzą w kole na dywanie. W środku koła leżą luźno rozłożone karty ortomagiczne z **rz** niewymiennym (lub etykiety z zapisanymi wyrazami). Na sygnał prowadzącego wskazane dziecko zamyka oczy i jeden raz dmucha w słomkę, powodując przesuwanie się piłeczki ping-pongowej po kartach. Następnie obserwuje, na której karcie zatrzyma się piłeczka. Każde dziecko głośno odczytuje wyraz, uzasadniając występowanie **rz** w wyrazie.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci kolorują obrazek według instrukcji.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 24

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują obliczenia oraz układają puzzle według wskazanych warunków.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD *Słucham z Bratkiem*

Zabawa „Relaks piesków". Dzieci, w roli piesków, leżą na dywanie i wykonują następujące zadania:
• przeciągają się, głośno ziewając;
• w siadzie klęcznym kładą głowę na podłogę, opierając ją wygodnie na rękach, i słuchają cichej muzyki.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *: Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 13

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 24

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 24

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 25

Zapis w dzienniku

Opracowanie pisowni wyrazów z **ż** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak ważne jest odczuwanie dumy ze swoich sukcesów*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (smutek, przejęcie, duma, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z **ż**
• poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
• doskonali wrażliwość i świadomość ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• karty ortomagiczne (**ż**)

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 25
• karta pracy domowej 25
• karta pracy

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 25

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 25

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób Bratek pomógł Żanetce?
2. O czym ważnym przekonały się dzieci w parku?
Do wyboru:
3. W jakich sytuacjach zwracanie uwagi, że ktoś czegoś nie potrafi, jest potrzebne?
4. Opowiedz Bratkowi swoje doświadczenia, o tym czego jeszcze nie potrafisz dobrze robić.
5. Co miał na myśli Bratek, kiedy zastanawiał się, czy można pogardzać kimś, kto ma talent do biegania, ale nie wychodzi mu zbyt dobrze pisanie?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Wyścig zwierząt". Prowadzący zajęcia pokazuje dzieciom sposób poruszania się charakterystyczny dla następujących zwierząt: ważka, żuk, jeż, żaba, czyżyk. Dzieci zapamiętują wszystkie prezentowane ruchy. Na sygnał prowadzącego: *Ważki!* – dzieci w roli ważek dokładnie wykonują ruchy, jakie wcześniej pokazał prowadzący. Ćwiczenie trwa tak długo, aż dzieci będą miały możliwość co najmniej dwukrotnego odtworzenia ruchów każdego z wymienionych wyżej zwierząt.
Podpowiedź! Dziecko powinno odtworzyć z dużą dokładnością ruch pokazany przez prowadzącego.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą w pary obrazek z odpowiednią etykietą.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie wyszukują i kolorują ukryte obrazki.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Karty ortomagiczne

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z ż". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **ż,** opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować „Karty ortomagiczne". Jeśli dzieci leżą, wówczas same wizualizują obrazy.

Zestaw wyrazów:
Karty ortomagiczne: łóżko, żelazko, żyrafa, wieża, bandaż, sprężyna, żagiel, mżawka, jeżyny, filiżanka, łyżwa, łyżka, wąż, zboże, plaża, śnieżka, żołędź, żarówka, żywność, księżyc, odważnik, nożyczki, nóż, żaba.
Przykładowe opowiadanie:
Bratek leci na Księżyc (7 wyrazów). Wieczorem Bratek patrzył na rozgwieżdżone niebo. Przymknął oczy i wyobraził sobie, że leci w kosmos na wielkiej łyżce! Po drodze mijał gwiazdy, które – jak się okazało – były zwykłymi żarówkami! Nagle ujrzał nadlatujące z naprzeciwka ogromne żelazko, a na nim uśmiechniętą zieloną żabkę! Zerknął za siebie i własnym oczom nie wierzył! Za nim podążała żyrafa w latającym łóżku! Bratek roześmiał się i zawołał : – *Gazu, odlotowa łyżko!* – i poleciał jeszcze szybciej w kierunku Księżyca.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4 Karty ortomagiczne

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci ilustrują opowiadanie ortograficzne, uwzględniając przede wszystkim wyrazy zawierające głoskę [ż] (litera „ż").

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Żuki i żuczki". Prowadzący rozkłada na podłodze 3 duże kawałki papieru (mogą być rozłożone gazety). Na pierwszym kawałku znajdują się zapisane flamastrem małe litery **ż** (rozrzucone na powierzchni, zapisane różnym charakterem pisma), na drugim – wielkie **Ż**, na trzecim – małe i wielkie: **ż**, **Ż**. Dzieci w roli żuków i żuczków skaczą swobodnie po sali. Na sygnał prowadzącego: *Żuczki!*, dzieci zajmują miejsca na pierwszym kawałku kartki, na sygnał: *Żuki!*, dzieci zajmują miejsca na drugim kawałku kartki, na sygnał: *Żuki i żuczki*!, dzieci zajmują miejsca na trzecim kawałku kartki.
W zabawie ważny jest również aspekt społeczny, czyli wzajemna dbałość o to, aby każde dziecko mogło znaleźć miejsce na gazecie.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci szukają dwóch takich samych układów liter.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 25

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10
nakładka do czytania

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci skreślają obrazek niepasujący do pozostałych.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Wizyta w parku”. Dzieci leżą na dywanie. Słuchają muzyki ze śpiewem ptaków w tle. Koncentrują się na równomiernym oddechu. Mogą wizualizować spacer po parku.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń
ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 25

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 25

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 26

Zapis w dzienniku

Rozpoznawanie zdań oznajmujących, pytających i rozkazujących – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak talent i sława powinny iść w parze ze skromnością*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (podziw, zażenowanie, skromność, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• doskonalenie umiejętności rozpoznawania zdań oznajmujących, pytających i rozkazujących
• doskonali własną dykcję
• doskonali wrażliwość, świadomość oraz intuicję ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• kartki z zapisanymi znakami: ? ! .

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 26
• karta pracy domowej 26
• karta pracy

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 26

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 26

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. W jaki sposób Zosia zaprezentowała swój talent aktorski w szkole?
2. Dlaczego niektórym uczniom nie podobał się występ Zosi?
Do wyboru:
3. Gdzie Zosia rozwijała swój talent aktorski?
4. Jaką osobą okazała się pani prowadząca kółko teatralne?
5. Co odkrył Bratek, słuchając pani Julianny?
6. Dokończ tę myśl i wyjaśnij, co ona znaczy: „Talent i sława powinny iść w parze ze …".
7. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Ćwiczenia dykcji". Dzieci stoją swobodnie na podłodze. Prowadzący, w roli Bratka, prowadzi ćwiczenia dykcji z „zespołem aktorów". Na początek prosi o ułożenie rąk na brzuchu i wykonanie kilku wdechów angażujących przeponę. Potem prosi o powtarzanie zaproponowanych linii melodycznych, na przykład: *za, ze, zo, zu, zy; trrrallllalala…*
Podpowiedź! Warto poprowadzić te ćwiczenia zespołowo, a potem indywidualnie.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, porządkują obrazki w odpowiedniej kolejności.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie wyszukują i kolorują lustrzane odbicia kwadratów w rysunku.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zagadki „Co to jest?" lub „Kto to jest?". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do odgadywania zagadek. Zadaniem dzieci jest odpowiedzenie na pytanie: „Co to jest?" lub „Kto to jest?".
Zestaw zagadek:
- filmowa lub na niebie (gwiazda)
- dwoje dzieci lub widać ją, gdy gotuje się woda (para)
- figura geometryczna lub zainteresowań, lub część roweru (kółko)

- na termometrze lub w dzienniku (stopnie)
- w kinie lub w monitorze komputera (ekran)
- morska lub ubita z białek (piana),
- strażacki lub wijące się zwierzę (wąż)
- steruje samolotem lub do obsługi telewizora (pilot)
- w dresowej bluzie lub w drzwiach (zamek)
- narząd słuchu lub otwór w igle (ucho)
- chustka ma je cztery, a jeleń dwa (rogi)
- osobista lub zachowania (kultura)
- czosnku lub kapusty (główka)

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci układają wyrazy z pierwszych głosek nazw obrazków.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

kartki z zapisanymi znakami **? ! .**

Zabawa „Poszukiwacze zaginionych znaków: . ! ?”. Prowadzący zajęcia przygotowuje kartki z zapisanymi znakami. Każdy znak **. ! ?** zapisany jest oddzielnie na kartkach i ukryty w sali przez prowadzącego. Na określony sygnał (wizualny lub dźwiękowy) dzieci szukają ukrytych kartek. Na koniec zabawy każde dziecko podaje liczbę odnalezionych kartek oraz głośne określenie każdego znaku, na przykład: *To jest znak zapytania, to jest kropka, to jest wykrzyknik*.
Podpowiedź. Do zabawy warto przygotować dużą liczbę kartek, aby dziecko mogło cieszyć się z ich gromadzenia, porównywać z liczbą kartek zdobytych przez kolegę.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują znaki: **! ? .,** ukryte w ilustracji. Dzieci wyszukują w rzędach znaki: **! ? .**

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 26

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują znaki przestankowe w liniaturze. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci szukają liter oznaczonych liczbami i wpisują je w odpowiednie miejsca w tabeli.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Teatr cieni". Prowadzący, w roli Bratka, mówi: *Lubię tańczyć. Poruszać się bardzo luźno, tak jakbym był cieniem. Zapraszam was do takiego tańca.*
Dzieci, wsłuchując się w charakter i rytm muzyki, poruszają się delikatnie, spokojnie, dbając o rozluźnienie całego ciała.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń
ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 26

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 26

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 27

Zapis w dzienniku

Opracowanie pisowni wyrazów z **h** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że najważniejsze jest, aby być po prostu sobą*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zachwyt, duma, zawstydzenie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• utrwala pisownię wyrazów z **h**
• poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
• doskonali wrażliwość, świadomość oraz intuicję ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia
• doskonali rozpoznawanie wrażeń dotykowych związanych z fakturą i temperaturą

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• doskonali praktyczne umiejętności odczytywania wskazań termometru
• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• karty ortomagiczne (**h**)
• kilka przedmiotów wyraźnie zróżnicowanych pod względem temperatury
• szablony liter **h**, **H** o różnej fakturze
• worek lub pudełko
• słownik ortograficzny

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 27
• karta pracy domowej 27
• karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 27

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 27

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. O czym ważnym przekonała się Honorata?
2. Co miał na myśli Bratek, mówiąc: „Proszę, nie zmieniaj się. Bądź sobą!"
Do wyboru:
3. Dlaczego odmawianie wspólnej zabawy może być przykre dla innych dzieci?
4. Opowiedz Bratkowi swoje doświadczenia, gdy ktoś odmówił ci zabawy.
5. Dlaczego ważne jest pielęgnowanie swoich zainteresowań?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

kilka przedmiotów wyraźnie zróżnicowanych pod względem temperatury

Zabawa „Ciepło – zimno". Prowadzący przygotowuje kilka przedmiotów wyraźnie zróżnicowanych pod względem temperatury. Dzieci siedzą swobodnie na podłodze, zamykają oczy i wizualizują słowa prowadzącego: *Mam w ręce przedmiot służący do wieszania ubrań. Jak myślisz, co to jest i jaki jest w dotyku: ciepły czy zimny?* Dzieci otwierają oczy i kolejno podają swoje odpowiedzi. Prowadzący pokazuje przedmiot, podając kolejnemu dziecku do ręki metalowy haczyk. Po sprawdzeniu temperatury, dziecko informuje, czy jego wyobrażenie o temperaturze tego przedmiotu sprawdziło się, czy nie.
Podpowiedź! Wśród wykorzystanych przedmiotów powinien znaleźć się chociaż jeden rozpoczynający się na głoskę [**ch**] (literę **h**).

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą w parę obrazek z jego lustrzanym odbiciem.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie rysują po śladzie wzory.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Karty ortomagiczne

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z h". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami z **h,**

opartego na Łańcuchowej Metodzie Skojarzeń. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie wyrazów. Jeśli dzieci siedzą w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować „Karty ortomagiczne". Jeśli dzieci leżą, wówczas same wizualizują obrazy.
Zestaw wyrazów:
Karty ortomagiczne: hokej, hulajnoga, hiena, helikopter, herb, hejnał, hipopotam, hak, herbatnik, harmonia, wahadło, hotel, haft, herbata, druh, hałas, huśtawka, harfa, hejnał, wehikuł, horyzont, harcerz, hamak, bohater.
Przykładowe opowiadania:
Bratek na pikniku (9 wyrazów). Pewnego dnia Bratek, po popołudniowej herbatce, ułożył się wygodnie w hamaku i zasnął… Śniło mu się, że zbudował fantastyczny wehikuł. Postanowił pojechać nim w świat. Właśnie zasiadł za sterami, włączył halogenowe światełka, odblokował hamulec… i w tym właśnie miłym momencie obudził go hałas! – Ojej, czy to mój wehikuł czyni taki harmider? Otworzył oczy przerażony i ujrzał nad głową lecący helikopter. Wtedy powiedział do siebie: – Och, jaka szkoda, że nie mam hełmu.
Odwiedziny u Hipcia (6 wyrazów). Bratek odwiedził swojego przyjaciela, hipopotama Hipcia. Razem z Hipciem leżeli sobie w ogródku na hamaku, popijali hibiskusową herbatkę i wygryzali w herbatnikach litery **H**.
Odwiedziny u Hipcia (10 wyrazów). Bratek odwiedził swojego przyjaciela, hipopotama Hipcia. Razem z Hipciem leżeli sobie w ogródku na hamaku, popijali hibiskusową herbatkę i wygryzali w herbatnikach litery **H**. Tę przyjemną zabawę przerwał im huk helikoptera, który nagle pojawił się nad ich głowami. Ojej, to przecież pan Henryk przywiózł Hipciowi nowe cebulki hiacyntów!

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4
szablony liter h, H o różnej fakturze, worek lub pudełko

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą w pary obrazki, których nazwy różnią się pierwszą głoską, przy czym jedna z nazw zawiera głoskę [**ch**] (litera **h**).

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Badacz liter". Prowadzący przygotowuje litery **H**, **h** pisane i drukowane, wycięte z kartonu i innych materiałów o różnej fakturze i wielkości. Każde z dzieci kolejno wkłada rękę do worka bez kontroli wzroku i „bada" wybraną przez siebie literę. Głośno określa, jaka to litera i z czym kojarzy mu się taka faktura. Potem wyjmuje literę z worka, ogląda ją i układa krótką historyjkę – zgodnie ze skojarzoną fakturą. Na przykład, dziecko po zbadaniu litery dotykiem mówi, że jest to litera **h:** mała, drukowana, w dotyku przypominająca misia. Następnie wyjmuje literę z worka i opowiada króciutką historyjkę z misiem w roli głównej. W historyjce powinno znaleźć się przynajmniej jedno słowo na **h**.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery **h**, **H** i otaczają je kółkiem.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 27

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci rozwiązują łamigłówkę matematyczną.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Odpoczynek w ogródku". Dzieci leżą swobodnie na dywanie. Skupiają się przez chwilę na oddychaniu, angażując przeponę, a następnie wizualizują słowa prowadzącego: *Zamknij oczy, jeśli chcesz. Wyobraź sobie, że siedzisz w domku na drzewie razem z Honoratą. Oglądasz przez lornetkę ptaki. Słyszysz ich piękny śpiew…, szum wiatru... Czujesz, jak promyki słońca delikatnie łaskoczą cię po nosie…, powiekach..., rękach…, nogach... Czujesz, że jest ciepło, wesoło, spokojnie i przyjemnie. Otwierasz oczy i wita cię twój przyjaciel Bratek.*

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 27

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 27

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 28

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Opracowanie pisowni wyrazów z **ą** i **ę** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak szczurek Pazurek uświadomił Oliwii, że trzeba umieć dzielić się z innymi*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (zdenerwowanie, strach, skrucha, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala pisownię wyrazów z **ą** i **ę**
- poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
- doskonali wrażliwość, świadomość oraz intuicję ortograficzną
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność zapisywania liczb wyrazami

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- słownik ortograficzny
- karteczki z literami: **ą**, **ę**

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 28
- karta pracy domowej 28
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 28

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 28

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. O co prosiła mama Oliwię?
2. Dlaczego Oliwia schowała Pazurka do szafy?
Do wyboru:
3. Jakie szkody zrobił szczurek w szafie?
4. Co zrozumiała Oliwia?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Zabawa bączków". Dzieci, w roli bączków, kręcą się swobodnie wokół własnej osi. Na klaśnięcie stają nieruchomo i patrzą w wybrany punkt znajdujący się przed nimi w linii prostej. W pierwszej wersji tego ćwiczenia należy polecić dzieciom, aby wybrały sobie punkt znajdujący się dalej, a w drugiej wersji punkt znajdujący się najbliżej dziecka.
Uwaga! Ćwiczenie stymuluje układ przedsionkowy.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, łączą obrazek z brakującym elementem.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie łączą kropki przy liczbach.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Opowiadania ortograficzne z ą i ę". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania ortograficznego z wyrazami zawierającymi głoski [**ą**] i [**ę**]. Zadaniem dzieci jest reagowanie ruchem (obrót wokół własnej osi lub klaśnięcie w dłonie), gdy wymówione zostanie słowo z daną głoską. Po wysłuchaniu opowiadania dzieci powtarzają wyrazy z pamięci. Zaleca się, by dzieci siedziały w kręgu, wówczas nauczyciel może podczas opowiadania eksponować litery **ą** i **ę**.
Uwaga: Głoski [**ą**] i [**ę**] należy wymawiać zgodnie ze zwyczajem językowym (unikając tzw. hiperpoprawności), zaleca się zatem dobranie słownictwa i sprawdzenie jego wymowy w słowniku poprawnej wymowy.

Przykładowe opowiadanie:
Co robił Bratek w sobotę? W pewną sobotę Bratek wstał lewą nogą. Z zamkniętymi oczami wyciągnął jedną rękę do góry, a drugą podrapał się po uszku. Gdy otworzył oko, ujrzał pająka wiszącego na niteczce. Podmuchał na niego od niechcenia i podszedł do okna. Zobaczył, że leje rzęsisty deszcz. Przykleił nosek do zimnej szyby i powiedział do pająka: – Wiesz bąku, tęsknię za słońcem… Na to pająk odezwał się nieco nadąsany: – Jestem pająkiem, a nie bąkiem. Bratek kiwnął główką i pochuchał na szybkę, a potem narysował paluszkiem buźkę. Dojrzał za gałęziami drzewa błękitne niebo. Z radości podskoczył w górę, zagrał na wąsie pluszowego kota, a potem zapisał wszystko w swojej książce.
Uwaga: Litery **ą** i **ę** w wyrazach (głoski w słowach) zgodne z wymową zostały pogrubione.
Lub:
Zabawa „Ćwiczymy poprawną wymowę z Bratkiem". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do powtarzania zestawów wyrazów oraz wyjaśnienia za pomocą przykładu, w jakich sytuacjach mogą być użyte – na przykład: koleżanką – koleżankom, idę z jedną koleżanką, a przyglądam się kilku koleżankom.
orzę – orzeł, karzę – karzeł, Kubę – kubeł, zupę – supeł, Anią – anioł, kocią – kocioł, kozią – kozioł, matą – matoł, pachą – pachoł, tobą – toboł, żywią – żywioł, kruczą – gruczoł, panią – paniom, chusteczką – chusteczkom, gęsią – gęsiom, wstążką – wstążkom, ręką – rękom, nogą – nogom, osią – osioł.s

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zaznaczają obrazki, których nazwy zawierają głoskę [**ą**] lub [**ę**].

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

karteczki z literami: ą, ę

Zabawa „Literowe obrazki". Prowadzący zajęcia przygotowuje dzieciom ok. 100 małych karteczek, na których zapisane są lub wydrukowane litery: **ą**, **ę**. W zabawie dzieci podzielone są na dwie grupy. Jedna grupa otrzymuje pudełko z karteczkami z **ą**, a druga grupa z **ę**. Prowadzący informuje każdą grupę „na ucho", jaki kontur zwierzęcia, przedmiotu, postaci powinny ułożyć z karteczek (np. 1 grupa układa „wąż" a 2 grupa „węże"). Na dany sygnał obie grupy zaczynają pracę. Po skończonej pracy grupy odgadują nawzajem nazwy obrazów. Mogą również policzyć, z ilu liter składają się poszczególne kontury.
Wzory przedstawiające kontury: gęsi, książka, wąż strażacki, krążek, książę, księżniczka, chrząszcz, wstążka, gąsienica, księżyc, gałęzie, sprężyna, ciężarówka.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują i zaznaczają litery: **ą**, **ę**.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 28

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci uzupełniają magiczny kwadrat.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Zabawa zwierzątek". Dzieci w roli wybranego przez siebie zwierzątka poruszają się po sali w rytm muzyki relaksacyjnej w charakterystyczny dla danego zwierzątka sposób. Kiedy muzyka cichnie, kładą się wygodnie na dywanie i „zasypiają".

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 28

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 28

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 29

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Utrwalenie liter zawierających znaki diakrytyczne: **ą**, **ć**, **ę**, **ł**, **ń**, **ó**, **ś**, **ź**, **ż** – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, jak pokonać strach na kołach*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (złość, zachwyt, nadzieja, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- utrwala litery zawierające znaki diakrytyczne: **ą**, **ć**, **ę**, **ł**, **ń**, **ó**, **ś**, **ź**, **ż**
- poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
- doskonali wrażliwość, świadomość oraz intuicję ortograficzną
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- poznaje sposoby radzenia sobie ze strachem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali umiejętność szacowania

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia:
- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- bębenek
- arkusz papieru z literami: **ą**, **ć**, **ę**, **ł**, **ń**, **ó**, **ś**, **ź**, **ż,** zapisanymi w tabeli

Z wyposażenia pracowni:
- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 29
- karta pracy domowej 29
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 29

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki,s poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 29

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego Róża złościła się na rower?
2. W jaki sposób dzieci pomogły Róży pokonać strach?
Do wyboru:
3. Jakie znasz sposoby przezwyciężania lęku?
5. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

bębenek

Zabawa „Czujemy się bezpieczni". Prowadzący wybiera jedno dziecko, które wchodzi w rolę „Stracha". Pozostałe dzieci udają radosną zabawę, na przykład w berka, w grę w piłkę, w skakanie przez skakankę. Na głośne uderzenie prowadzącego w bębenek, „Strach" zaczyna biegać między dziećmi, głośno krzycząc, wymachując rękoma, a reszta dzieci przeraźliwie krzyczy, „bojąc się" go. Na słowa prowadzącego: *To tylko zabawa!* „Strach" oddala się i siada swobodnie na podłodze, a dzieci dalej bawią się radośnie.
Podpowiedź! W zabawie każde dziecko powinno być chociaż raz „Strachem".

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odnajdują wyjście z labiryntu.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie wyszukują i kolorują lustrzane odbicia kwadratów w rysunku.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Co można robić w parku?". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do odgadywania nowych słów przez dodanie odpowiedniej cząstki do danego czasownika. Zadaniem dzieci jest powiedzenie nowego słowa, będącego jednocześnie odpowiedzią na pytanie: Co można robić w parku?
Zestawy wyrazów:
jechać = z…, na…, po…, wy…, pod…, ob…, w…, przy…,
patrzeć = po…, za…, w …, wy…, przy…, na…, do…, u…,
chodzić = po…, za…, w …, wy…, przy…, na…, do…, u…, roz…,
szukać = po…, wy…, na…, prze…, ob…,
skakać = po…, wy…, na…, do…, roz…, ob…,
relaksować się = z…, po…, wy…, na…, roz…

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci zaznaczają obrazki, których nazwy różnią się jedną głoską.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

arkusz papieru z literami ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż zapisanymi w tabeli

Zabawa „Literowy kocyk". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, rozkłada na podłodze duży arkusz papieru z zapisanymi literami. Informuje dzieci, że za chwilę utworzą literowy kocyk.

	A	B	C
1	ą	ć	ę
2	ł	ń	ó
3	ś	ź	ż

Dzieci stoją swobodnie wokół arkusza z tabelą i odpowiadają na pytania Bratka: *Jaką literę widzisz w okienku A2? Jaką literę widzisz w okienku B3?* i tak dalej. Następnie dzieci kolejno zadają po jednym pytaniu tego typu Bratkowi. Na koniec dzieci kolorują kocyk kredą lub kredkami według własnych pomysłów.

Podpowiedź!

1. Warto zadbać o to, aby dzieci mające problem z odczytywaniem liter w przestrzeni znalazły się na wprost tabeli, widząc prawidłowy układ liter. Inne dzieci, dla utrudnienia, mogą patrzeć na litery z boku lub z tyłu.
2. Prowadzący może wykorzystać również drugi kocyk – z dużymi literami, lub dać dzieciom zadanie przygotowania kocyka z dużymi literami do domu.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują podane litery i zaznaczają je pętelką.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 29

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci dopisują brakujące elementy liter w wyrazie/uzupełniają litery brakującymi znakami diakrytycznymi oraz szacują i wpisują wartość towaru.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Jazda na rowerze". Dzieci leżą swobodnie na dywanie i wizualizują słowa prowadzącego: *Zamknij oczy, jeśli lubisz. Wyobraź sobie, że wybierasz się na wycieczkę rowerową ze swoim przyjacielem albo z rodzicami. Znajdujesz się na ścieżce rowerowej… Siadasz na ładny rower… i… jedziesz, czując, jak wiatr rozwiewa ci włosy… Czujesz zapach świeżego powietrza…, czujesz na całym ciele ciepło promieni słonecznych… Po pewnym czasie zatrzymujesz się, zsiadasz z roweru. Odczuwasz odprężenie i zadowolenie… Otwórz oczy.* Po wizualizacji prowadzący mówi do dzieci: *Ludzie bardzo często odczuwają zadowolenie z jazdy na rowerze. Taki aktywny relaks jest potrzebny naszemu organizmowi.*

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 29

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 29

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 30

Zapis w dzienniku

Odkrywamy swoje mocne strony – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że cyrk jest prawdziwym festiwalem talentów*

Cele operacyjne

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (tajemniczość, zachwyt, niepewność, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• dostrzega i odkrywa w sobie swoje mocne strony
• doskonali wrażliwość, świadomość oraz intuicję ortograficzną
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• wzmacnia zaufanie do siebie i innych
• kształtuje kreatywność i radość współdziałania
• rozwija świadomość własnego ciała
• przygotowuje się do udziału w konkursach bądź sprawdza swoje umiejętności w konkursie lub w bezpiecznej rywalizacji
• doskonali otwartość i świadomość własnych umiejętności poprzez autoprezentację

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas
• po dwie małe piłeczki dla każdego dziecka

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 30
• karta pracy domowej 30
• karta pracy „Festiwal Talentów”

Przebieg zajęć

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji”. Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 30

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 30

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. O czym ważnym przekonał się Grześ?
2. Co miał na myśli Grześ mówiąc: „Wpadłem jak śliwka w kompot."
Do wyboru:
3. Jak należy zachowywać się w takim miejscu jak cyrk?
4. Opowiedz Bratkowi swoje doświadczenia, gdy ktoś mówił ci, że jakaś umiejętność jest łatwa, a tobie wydawała się ona trudna.
5. Czy, twoim zdaniem, cyrk jest prawdziwym festiwalem talentów?
6. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

po dwie małe piłeczki dla każdego dziecka karta „Festiwal Talentów"

Zabawa „Konkurs żonglowania". Dzieci odgrywają rolę żonglerów, a prowadzący – rolę wybitnego nauczyciela-znawcy tej umiejętności. Dzieci stoją w jednej linii przed swoim nauczycielem i powtarzają po nim ruchy żonglowania. Nauczyciel pokazuje kilka ruchów imitujących ruch żonglowania bez piłeczek, dzieci je powtarzają. Nauczyciel pokazuje kilka ruchów imitujących ruch żonglowania z dwiema piłeczkami, dzieci je powtarzają. Na koniec nauczyciel przyznaje dzieciom punkt za wykonanie zadania. Za poprawne wykonanie zadania otrzymuje nagrodę: „balonik nr 2" na karcie pracy. Punkt przyznaje prowadzący zajęcia/Bratek.
Podpowiedź! Ćwiczenie sprawdza umiejętność planowania ruchu oraz koncentrację uwagi. W ćwiczeniu należy „ocenić" głównie umiejętność zapamiętania i poprawnego powtórzenia przez dziecko zaproponowanych przez prowadzącego ruchów, a nie prawidłowe żonglowanie piłkami.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odgadują ze zdjęć, co zostało powiększone.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci rysują po śladzie wzór clowna.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

karta „Festiwal Talentów"

Zagadki cyrkowe. Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do odgadywania zagadek. Każde dziecko odgaduje 2–3 zagadki.
Za poprawne wykonanie zadania otrzymuje nagrodę: „balonik nr 5" na karcie pracy. Punkt przyznaje prowadzący zajęcia/Bratek.
Zestawy zagadek:

1. Jak nazwiesz taki wielki plakat, który imprezę do cyrku ogłasza? AFISZ
2. Nie jest nim rolnik, który swą rolę ma, występuje zaś na scenie albo w filmach gra. AKTOR
3. Co trzeba przy wejściu do cyrku podrzeć, abyś usiadł sobie wygodnie i dobrze? BILET
4. Co głośno biją widzowie, gdy pingwin podrzuca piłkę na głowie? BRAWA
5. Ma ją Mikołaj, czasem clown wesoły, nie ma jej dziecko, gdy chodzi do szkoły. BRODA
6. Wokół cyrku wiszą gruszki kolorowe, by dzieci miały widowisko tęczowe. ŻARÓWKI
7. Roznoszą je w cyrku dla ochłody. Są to oczywiście wielosmakowe… LODY
8. Wiosną pięknie rozkwitają, artyście o udanym występie przypominają. KWIATY
9. Drążków i szczebli w niej jest dużo, wszystkie do wchodzenia coraz wyżej służą. DRABINKI
10. Długi sznurek zakończony uchwytami, przydatny do skakania nawet z clownami. SKAKANKA
11. Raduje i artystów, i dzieci, bo wisi na sznurze. Często zmienia położenie: raz jest na dole, a raz w górze! HUŚTAWKA
12. Możesz zatrzymać nim przyjemne chwile. Pstryk! I masz na pamiątkę tresowane krokodyle. APARAT
13. Ten słodki, wygięty owoc jest małpek przysmakiem, lecz ludzie równie często zjadają go ze smakiem. BANAN
14. Jest cienkie i prostokątne, gdy je wywołasz, tylko na nie spojrzysz – wspomnienia przywołasz. ZDJĘCIE

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci ze wskazanych głosek nazw obrazków układają wyrazy.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

karta „Festiwal Talentów"

Zabawa „Iluzjoniści". Każde dziecko losuje (wybiera z pudełka bez kontroli wzroku) jeden klocek literowy. Zadaniem dziecka jest wymyślenie krótkiej i śmiesznej sztuczki, w wyniku której nastąpi nazwanie i pokazanie litery znajdującej się na klocku. Za poprawne wykonanie zadania dziecko otrzymuje nagrodę: naklejkę balonik numer 7 na karcie pracy. Punkt przyznaje prowadzący zajęcia/Bratek.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, wyszukują litery w ukrytym obrazku.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11 karta „Festiwal Talentów"

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci rozwiązują żartobliwe rebusy liczbowe.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD ***Słucham z Bratkiem*** karta „Festiwal Talentów"

Zabawa „Relaks". Dzieci leżą swobodnie na podłodze. Koncentrują się na oddechu. Prowadzący, w roli Bratka, wydaje polecenia: *Pomasuj czoło, uszy, nos, policzki. Spleć ręce w koszyczek, umieść je za głową i przeciągnij się swobodnie, napinając swoje ciało z lewej, potem z prawej strony. Zwiń się w kłębek i oddychaj spokojnie. Rozluźnij swoje ciało i połóż się tak, jak lubisz.*
Lub:
Zabawa „Sztuczka arlekina". Dzieci stoją. Koncentrują się na pracy obu rąk jednocześnie. Prowadzący demonstruje ruchy, które należy wykonać: *Palce prawej ręki chwytają nos, zaś lewej ręki – prawe ucho, potem następuje szybka zmiana: palce lewej ręki chwytają nos, zaś prawej ręki – lewe ucho.* Zmiany należy wykonywać dość szybko i jednocześnie obiema rękoma.
Za poprawne wykonanie zadania otrzymuje się nagrodę: „balonik nr 16" na karcie pracy. Punkt przyznaje prowadzący zajęcia/Bratek.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

karta „Festiwal Talentów"

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?". Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę.
UWAGA: Prowadzący zajęcie powinien tak poprowadzić zadania konkursowe, aby dziecko miało możliwość uzyskania pozytywnego wyniku.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 30

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 30

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 31

Zapis w dzienniku

Cele operacyjne

Utrwalenie pisowni wyrazów z trudnościami ortograficznymi z zastosowaniem autokorekty – na podstawie bajki terapeutycznej: *O tym, jak ocalić od zapomnienia wspólnie spędzone chwile*

Dziecko:
- rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
- uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (odwaga, entuzjazm, radość, inne uczucie wymienione przez dziecko)
- poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
- doskonali wrażliwość i świadomość oraz intuicję ortograficzną
- wzbogaca zasób ciekawych metod przyswajania i zapamiętywania wyrazów z trudnościami ortograficznymi
- doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
- doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- wzmacnia koncentrację uwagi
- doskonali wytrwałość w pokonywaniu trudności
- nabiera przekonania, że rozpoczęte zadanie należy doprowadzić do końca

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

- stoper lub klepsydra do zadań na czas
- materiały przyrodnicze (owoce, rośliny, suszone nasiona warzyw i owoców)
- suszona fasolka dla każdego dziecka
- farby do malowania palcami
- nitki, sznureczki

Z wyposażenia pracowni

- *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
- *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
- płyta CD *Słucham z Bratkiem*
- pacynka Bratek
- nakładka na palce Spaceruch
- karty *Karty uczuć i emocji*
- lupa Bystre Oczko
- karta postępów dziecka 31
- karta pracy domowej 31
- karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 31

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 31

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Dlaczego dzieci wspominały o wydarzeniach z ostatnich trzech lat?
2. Jak rozumiesz wypowiedź pani: „Ważne jest otworzenie się na nowe wyzwania i spojrzenie w przyszłość."
Do wyboru:
3. Co to znaczy: „Ocalić od zapomnienia"?
4. Opowiedz, co dzieje na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Pokaż uczucia Bratka". Dzieci stoją w kole, odwrócone do środka plecami. Prowadzący opowiada krótkie epizody z życia Bratka i klasy, na przykład: Bratek siedzi w kinie na filmie „Angelika w dżungli" i nie podoba mu się zachowanie kolegi rzucającego żelkami. Na hasło prowadzącego: *Bratek jest oburzony* – dzieci odwracają się twarzami do środka koła i pokazują „oburzenie" mimiką twarzy oraz pozycją ciała „zatrzymanymi w stop-klatce".

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują takie same kwadraty.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Płyta CD ***Słucham z Bratkiem***
materiały przyrodnicze (owoce, rośliny, suszone nasiona warzyw i owoców)

Praca twórcza w grupie. Dzieci wykonują wspólnie mandalę z materiałów przyrodniczych (roślinnych). Pracują w skupieniu, przy cichej, relaksującej muzyce. Tworzenie mandali oraz towarzysząca mu atmosfera – uspokajają, pozwalają dzieciom wyciszyć się, pozbyć negatywnych emocji. Kształtują cierpliwość i umiejętność koncentracji. Pozwalają także rozwijać manualne i plastyczne zdolności dziecka.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie kolorują mandale według wzoru.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zagadki ortograficzne. Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do odgadywania zagadek. Każde dziecko odgaduje 2–3 zagadki z wylosowanej lub wybranej kategorii (pisownia: **ó**, **rz**, **ż**, **h**, **u**, **ch**).
Zestaw zagadek:
ó
Jest prostokątna, cienka, kolorowa i papierowa.
Tylko na nią spojrzysz – wspomnienia przywoła. WIDOKÓWKA

Ma grafit, a wokół pomalowane drewienko,
które musisz zatemperować cienko. OŁÓWEK

Wyśmienicie pasuje do złamanego ołówka.
To niezawodna... TEMPERÓWKA

W dziupli zbiera orzeszków zapasy
na zimowe, długie czasy. WIEWIÓRKA

Głęboko pod ziemią leży taka skała,
którą wykorzystujesz do zupy, by smakowała. SÓL

To szare, małe ptaki,
którym zima często daje się we znaki. WRÓBLE

Wygląda jak podłoga z kryształu.
Na nim dzieci dostają łyżwiarskiego „szału". LODOWISKO

u

Są twarde i raczej szorstkie w dotyku.
Na brzegu morza jest ich bez liku. MUSZELKI

Ten owoc jest gorzki, lecz bardzo zdrowy,
Z wierzchu jest żółty lub pomarańczowy. GREJPFRUT

Ta pałeczka słona i wąska
to smaczna i chrupiąca przekąska. PALUSZEK

Dzięki temu, że ludzie tej wody używają,
ich ciała i ubrania piękny zapach mają. PERFUMY

Ma otwór ten cieniutki walec.
Lubi przez niego pić każdy malec. RURKA

Tekst przysłowiowy od wielu lat snuty
Każe nam w tym miesiącu podkuć buty. LUTY

Siedzą na nosie słoneczne, kolorowe.
Potrafią dostrzec obrazki różowe. OKULARY

ż

Jest okrągły lub przypomina rogala czasem.
Świeci co noc ponad miastem oraz lasem. KSIĘŻYC

Bywa pąsowa, żółta, różowa.
Mówi się, że to kwiatów królowa. RÓŻA

Posiada pancerz, ale nie wojuje,
nie biega, ale wolno spaceruje. ŻÓŁW

Szanuj ją, bo jest przyjacielem,
z niej nauczysz się wiele. KSIĄŻKA

Ma oryginalne kolce i ryjek,
gdy zima się zbliża – w stos liści się kryje. JEŻ

Z daleka to zwierzę zobaczysz
nawet pośród wysokich drapaczy. ŻYRAFA

Zamki z piasku budują tam dzieci
lub biegną do wody, gdy słońce świeci. PLAŻA

Te mokre plamy bywają na chodniku,
gdy z nieba kropel spada bez liku. KAŁUŻE

Po rozłożeniu służy do leżenia.
Można na nim się opalać i udawać lenia. LEŻAK

rz

Gdy ktoś bardzo przestraszy ciebie,
taki wrzask wydajesz z siebie. KRZYK

Słysząc jego hałas, widząc błyskawicę dużą,
musisz jak najszybciej schować się przed burzą. GRZMOT

W skrytych miejscach mieszka wielki ptak –
naszej ojczyzny znak. ORZEŁ

Na przykład kurki, które rosną w lesie,
zbierasz je do kosza, gdy nadchodzi jesień. GRZYBY

Gdy żegnamy zimę i witamy się z wiosną,
piękne zielone liście na ich gałęziach rosną. DRZEWA

h

Wkładają go strażacy, gdy się pali
albo drzewo na dół wali. HEŁM

W imbryku ją zaparzamy
i w ten sposób aromatyczny napój mamy. HERBATA

Dźwig ma go duży,
do wieszania służy. HAK

Zabawka ta raduje dzieci, bo wisi na sznurze
i często zmienia położenie – raz jest na dole, a raz w górze! HUŚTAWKA

Jest większa niż sala,
stoją w niej maszyny – to jest… HALA

ch

Z mąki i drożdży w piekarni jest upieczony.
To codzienny przysmak wszystkich ulubiony. CHLEB

Jest strzechą pokryta, może mieć nawet 102 lata.
To z pewnością jest stara… CHATA

Czasami lata nam koło ucha
i bzyczy niecierpliwie – to… MUCHA

To nie jest miseczka ani nawet miska.
Pies je z niej radośnie i ze szczęścia wzdycha.
To jest… MICHA

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą obrazki w pary, których nazwy powstają przez zmianę znaczenia w wyniku usunięcia grupy głosek.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Fantazyjne litery". Prowadzący, w roli Bratka, rozkłada na podłodze różnokolorowe nitki i/lub sznureczki. Dzieci układają ozdobne litery – inicjały (pierwsze litery swoich imion). Następnie chodzą swobodnie po sali. Na sygnał: *Fantazyjne litery!* – dzieci stają przed wybraną literą (ale nie swoją tylko kolegi) i podają jej nazwę.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5
nitki, sznureczki

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują fantazyjne litery i zaznaczają je w dowolny sposób.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 31

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci liczą, z ilu klocków zbudowana jest figura przestrzenna.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem
farby do malowania palcami

Zabawa „Obrazki z wyobraźni". Dzieci siedzą przy wspólnym stoliku. Przed nimi jeden duży arkusz papieru i farby do malowania palcami. Zadaniem dzieci jest wsłuchać się w muzykę relaksacyjną i malować wesołe obrazki z wyobraźni.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje pracę dzieci. Podkreśla ich aktywność, zaangażowanie, samodzielność, dobre wyniki i miłą atmosferę. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć: *Jakie macie odczucia? Które zadania sprawiły wam trudność, a które były łatwe do wykonania? Czy potrafisz dobrze koncentrować uwagę?*

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 31

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 31

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.

Scenariusz zajęć 32

Zapis w dzienniku

Pożegnanie z Bratkiem – na podstawie bajki terapeutycznej *O tym, że jutro też jest dzień i z pewnością przyniesie wszystkim wiele radości*

Dziecko:
• rozwija umiejętność słuchania opowiadania ze zrozumieniem i twórczego wypowiadania się na temat jego zakończenia
• uświadamia sobie, nazywa i przedstawia uczucia bohaterów opowiadania (niepokój, powaga, zrozumienie, inne uczucie wymienione przez dziecko)
• poznaje i wdraża sposoby zapamiętywania pisowni „trudnych wyrazów"
• doskonali umiejętność kształtnego pisania liter, zachowując właściwy kierunek kreślenia i poprawny sposób łączenia liter
• doskonali umiejętność czytania metodą sylabową i globalną
• doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
• wzmacnia koncentrację uwagi
• doskonali umiejętność logicznego myślenia

Środki dydaktyczne

Do przygotowania na zajęcia

• stoper lub klepsydra do zadań na czas

Z wyposażenia pracowni

• *Ortograffiti z Bratkiem. Księga bajek terapeutycznych*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Zeszyt ćwiczeń, kl. 3, cz. 2*
• *Ortograffiti z Bratkiem. Przewodnik dla nauczyciela*
• płyta CD *Słucham z Bratkiem*
• pacynka Bratek
• nakładka na palce Spaceruch
• karty *Karty uczuć i emocji*
• lupa Bystre Oczko
• karta postępów dziecka 32
• karta pracy domowej 32
• karta pracy

I. Czynności organizacyjno-mobilizujące

1. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach emocjonalno-społecznych

Karty uczuć i emocji

Gra w „Karty uczuć i emocji". Dzieci siedzą na podłodze i grają w karty według zasad opisanych w zestawie kart.

2. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące umiejętność słuchania ze zrozumieniem i wypowiadania się

Księga bajek terapeutycznych – bajka 32

Prezentacja bajki terapeutycznej. Prowadzący zajęcia rozbudza ciekawość dzieci, zapowiada: *Słuchając uważnie bajki, poznacie nową przygodę Bratka.*

Księga bajek terapeutycznych – bajka 32

Rozmowa na temat treści bajki. Prowadzący zajęcia rozmawia z dziećmi na temat przeżyć wywołanych wysłuchaniem bajki. Dzieci kończą bajkę według własnego pomysłu. Następnie odpowiadają na pytania sprawdzające rozumienie tekstu:
1. Jaką wiadomość przekazała Pani dzieciom?
2. O czym myślał Bratek patrząc na chmurkę?
Do wyboru:
3. Jak rozumiesz myśli Bratka: Jutro też jest dzień, z pewnością przyniesie wszystkim więcej radości?
4. Jaką niespodziankę przygotował Bratek?
5. Co wymyślił Bratek, aby pomóc Jasiowi?
6. Jak czujecie się po wysłuchaniu opowiadania?
7. Opowiedz, co dzieje się na ilustracji.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 1

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci odczytują nazwy uczuć zapisane na etykietach pod obrazkami. Następnie ilustrują zakończenie opowiadania i podpisują rysunek nazwą uczucia przeżywanego przez narysowanego bohatera.

II. Wypracowanie gotowości do pracy

3. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia ruchowo-zmysłowe

Zabawa „Bezpieczne wakacje". Dzieci w różnych rolach wykonują zadania ruchowe powiązane ze stymulacją innych zmysłów. Prowadzący podaje polecenia dzieciom, na przykład: *Jak będziesz jeździć na rowerze?* Dzieci improwizują ruch jazdy na rowerze. *O czy będziesz pamiętać podczas jazdy na rowerze?* Dzieci mówią o bezpieczeństwie i jeździe z dorosłymi. *Jak będziesz jadł lody?* Dzieci pokazują. *Jakie lubisz smaki?* Dzieci wymieniają ulubione smaki lodów. *O czym warto wiedzieć, jedząc lody?* Dzieci mówią o tym, że zbyt duża ilość lodów nie sprzyja zdrowiu.
Podpowiedź! Prowadzący słucha swobodnych wypowiedzi dzieci, ewentualnie naprowadza na temat bezpieczeństwa, jeżeli w wypowiedziach dzieci ten temat się nie pojawi.

4. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące wrażliwość, spostrzegawczość i pamięć słuchową

Zeszyt ćwiczeń ćw. 2
stoper lub klepsydra

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci, w ciągu określonego czasu, odszukują wskazane przedmioty na ilustracji.

5. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące sferę manualną i grafomotoryczną

Zeszyt ćwiczeń ćw. 3

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wykonują ćwiczenie przygotowujące rękę do rysowania, a następnie tworzą rysunek przez łączenie kropek przy liczbach nieparzystych.

III. Praca właściwa

6. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje słuchowo-językowe

Zabawa „Wakacyjne głodomorki". Prowadzący zajęcia, w roli Bratka, zaprasza dzieci do zabawy, w której wypowiada słowa. Zadaniem dzieci jest „zjedzenie", czyli usunięcie, ostatniej sylaby w wyrazach, które podaje Bratek.

Przykład:
Bratek mówi: *Wakacyjny głodomorku, „zjedz" ostatnią sylabę słowa* myszka. Dziecko odpowiada: *mysz*.
Dla ułatwienia można podawać wyrazy, sylabizując, na przykład: „mysz-ka".
Zestaw wyrazów: zapał**ka**, robot**nik**, bal**kon**, auto**bus**, pióro**pusz**, góral**ka**, nóż**ka**, pas**mo**, lato**rośl**, lata**wiec**, koło**dziej**, zło**dziej**, waga**ry**, para**wan**, rola**da**, parasol**ka**, cukier**ki**, las**ka**, słoń**ce**, pas**ta**, lis**ty**, tor**ba**, fa**la**, nos**ki**, wata**cha**, kara**sie**, oko**nek**, widno**krąg**.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 4

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci łączą obrazki w pary, których nazwy rymują się.

7. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia kształcące funkcje wzrokowo-przestrzenne

Zabawa „Wakacyjne litery". Prowadzący zajęcia mówi kolejnym dzieciom na ucho, jaką literę ma zbudować, układając odpowiednio swoje ciało. Dzieci muszą głośno odgadywać literę i ją zapamiętać. Na koniec prowadzący, w roli Bratka, pyta:
Jaki ważny wyraz powstał, zbierając w pamięci wszystkie kolejne litery? Dzieci odpowiadają: *Wakacje*.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 5

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci wyszukują litery składające się na wyraz „wakacje" i zaznaczają je słoneczkiem.

8. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia doskonalące umiejętność czytania i pisania

Przewodnik dla nauczyciela

Masażyk całej ręki. Dzieci wykonują ćwiczenia według wskazówek prowadzącego zajęcia.

karta pracy – trening koncentracji 32

Trening na koncentrację. Dzieci wykonują ćwiczenia według instrukcji na karcie pracy.

Zeszyt ćwiczeń ćw. 6–10

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci starannie kaligrafują litery w liniaturze. Utrwalają poprawny sposób łączenia liter. Następnie wykonują ćwiczenia oczu przed czytaniem. Piszą i czytają wyrazy oraz zdania.

9. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia rozwijające myślenie matematyczne i wyobraźnię

Zeszyt ćwiczeń ćw. 11

Praca z zeszytem ćwiczeń. Dzieci rysują dla Bratka.

IV. Relaksacja

10. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia relaksacyjne

Płyta CD
Słucham z Bratkiem

Zabawa „Wsłuchaj się w wakacje". Dzieci leżą swobodnie na dywanie i słuchają muzyki relaksacyjnej. Wyobrażają sobie upragnione wakacje. Po wizualizacji opowiadają o swoich wakacyjnych pomysłach.

V. Podsumowanie pracy. Ocena wysiłku

11. Rodzaj aktywności terapeutycznej: ćwiczenia utrwalające treści, podsumowanie i nagroda

Rozmowa w kręgu „Jak minęły mi zajęcia z Bratkiem?”. Prowadzący zajęcia podsumowuje całoroczną pracę dzieci. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat zajęć w Klubie Przyjaciół Bratka i odczytania rozpoczętych zdań (ćw. 10).

Zeszyt ćwiczeń ćw. 12

Samoocena. Prowadzący zajęcia pomaga dzieciom odpowiedzieć na pytania w zeszycie ćwiczeń i dokonać samooceny.

Karta postępów 32

Karta postępów. Prowadzący zajęcia wraz z dziećmi wypełnia kartę postępów.

Karta pracy domowej 32

Praca domowa. Prowadzący zajęcia objaśnia, jak wykonać pracę domową.